

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

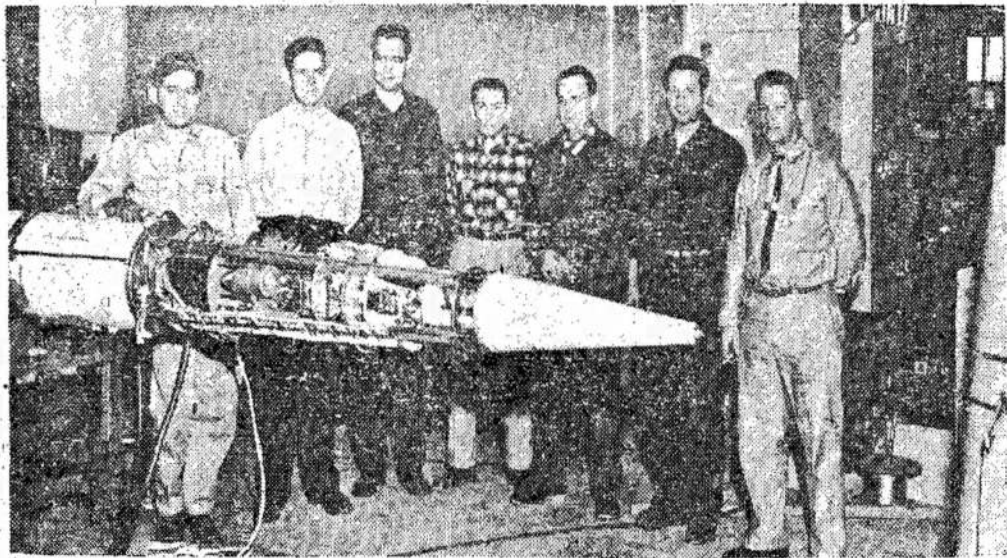
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

No. 1,309

PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 2, 1956, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXV

Manitoboj, prie Churchill (toli šiaurėje) amerikiečiai pasistatė raketų bandymo stotį. Čia matote Michigano

universiteto fizikus prie vienos tokios raketos. Raketos leidžiamos į aukštį (arti 100 mylių) su prietaisais, ku-

rie užkorduoja oro spaudimą, vėjo judėjimus, taipgi ir kitus reiškinius aukštumoje.

Nauja Vengrų Valdžia, Nenorėdama Kraują Lieti, Daro Daug Nuolaidų

BUDAPESTAS. — Naujoje Vengrijos vyriausybėje, į kurią įeina ir Bela Kovaks su Zoltanu Tildy, buvę mažųjų partijų lyderiai, nenorėdama, kad toliau tęstųsi kraujo praliejimas, daro daug nuolaidų sukilėliams, nors pastarieji turi savo kontrolę nereikšmingą juosta palei Austriją.

Vyriausybė žada tuojuo pradėti tartis su Tarybų Sąjunga dėl visiško tarybinės kariuomenės išvedimo iš

Vengrijos. Iš Budapešto jau pasitraukė. Ji sutinka taipgi paleisti taip vadinamą saugumo policiją ir sudaryti miliciją iš reguliarių policijos, kariuomenės ir darbininkų. Ji pasiruošus įvesti daugelį kitų reformų šalies gyvenime.

Premjeras Negy ir kiti lyderiai, įskaitant aukščiausius ministrus, per radio ragino sukilėlius, kur jie nebūtų, padėti ginklą ir imtis atstatymo tvarkos.

Premjeras Negy kaltina ne vien sukilėlius. Jis sako, kad buvusieji lyderiai praityje padarė daug klaidų ir nesiskubino ištaisyti jas.

"Tos praities klaidos", sako jis, "privedė prie broliu diškos kovos ir sunaikinimo daugelio patriotų. abiejose pusėse.

"Šios kovos sukūryje buvo sudaryta tautinės vienybės, nepriklausomybės ir socializmo vyriausybė, kuri bus tikru žmonių valios išreiškimu. Toks tai tvirtas vyriausybės troškimas".

Komunistų Partijos centralinis komitetas savo susirinkime užgryė Negio programą.

Partijos centras pavedė savo reikalus prezidiumui iš šešių asmenų su sekretorium Janos Kadar priešakyje. Kiti nariai yra sekanti: Antal Apró, Karoly Kiss, Ference Muennich, Zoltan Szanto ir Imre Negy.

Šis komitetas turės sušaukti partijos kongresą.

Išrodo, kad tos visos reformos, kurias nauja vyriausybė įveda, būtų buvusios įvestos greitoj ateityj ir be sukilimo. Sukilimas gali daug ką apsunkinti. Paliks daug gilių žaizdų, kurias bus sunku užgydyti.

Sako Sukilėliai Padarė Daug Žalos

VIENA. — Associated Press žiniomis, Vengrijos sukilėliai padarė daug materialės žalos, nekalbant jau apie gyvybę.

Budapešte gaisrininkai buvę iššaukti 260 kartų. Maištininkai buvę padegę Nacionalj Muziejų net septynius kartus.

Nacionalistų padegti valstybiniai pastatai, departamentinės krautuvės ir savivaldybės įstaigos gerokai apdege, kol buvę užgesinti.

Lyderiai aiškina, kad sukilimas buvęs atsuktas prieš rusus, bet ką bendra turėjo tie pastatai su rusais; tai niekas negali išaiškinti.

KVICIA SOCIALISTUS Į BENDRĄ FRONTĄ

PARYZIUS. — Francijos Komunistų Partijos centro komitetas priėmė rezoliuciją dar kartą kviesdamas socialistus prie bendro fronto.

Izraelio Karinės Jėgos Išiveržė į Egipto Žemę

TEL AVIV. — Izraelio karinės jėgos išiveržė į Egipto žemę Sinai pussalyje ir nuėjo linkui Suezio kanalo taip toli, kad jos nuo kanalo tik už 20 mylių.

Vieni pranešimai teigia, kad Izraelio jėgos ten sustojo ir įsikasa, o kiti teigia, kad Egipto jėgos sulaukė.

Izraelio tikslas esąs likviduoti Egipto komanų bazes. Tokj pasiaiškinimą duoda Izraelio valdžia.

WASHINGTON. — Jung-

tinių Valstijų vyriausybė perdavė šį klausimą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai

Diplomatų tarpe didelis susijaudinimas dėl Izraelio išiveržimo į Egiptą.

Pakistano atstovas pareiškė, kad jam išrodo, jog Izraelis pradėjo dideles militarines operacijas prieš Egiptą.

Pranešimai iš arabiškų šalių sako, kad visos arabų šalys labai pasipiktinusios Izraelio akcija.

Pranešimai iš Londono ir kitų sostinių sako, kad renkasi kabinetai svarstymui susidariusios padėties.

Viso pasaulio žmonių akys nukreiptos linkui Jungtinių Tautų ir laukia, ką jos pasakys prieš šią agresiją.

SAKO BRITŲ GUDRUS PLANAS UŽIMTI SUEZĄ

WASHINGTON. — Čia yra manoma, kad Izraelio išiveržimo į Egiptą tikslas yra Suezio kanalas. Tai esąs britų planas užimti kanalą

Francija viešai palaikanti Izraelio pusę.

Eisenhoweras galvoja apie pagalbą Egiptui pagal Anglijos, Francijos ir Amerikos pasizadėjimą.

Arabai Pravedė Generalinį Streiką

ALŽYRAS. — Arabų Lyga pravedė generalj streiką visose arabų šalyse, protestuojant prieš francūzų pagrobimą penkių arabų lydėrių.

Arabų Lygai priklauso 9 šalys.

Bendrai, žymiai pagyvejo arabų judėjimas prieš francūzus, ypač Alžirijoje. Per susikirtimus užmušta arti 100 žmonių, jų tarpe 23 francūzai kareiviai.

Francija turi Alžirijoje jau 500,000 kariuomenės. Ji bando išlaikyti Alžiriją francūzų rankose. Bet kaip ilgai tas bus galima, niekas negali pasakyti. Alžirijos padėtis kasdien blogėja, kas liečia francūzus.

Mažų Laikraščių Ateitis Nekokia

STRATFORD. — Čia įvykusiame savaitraščių redaktorių pasitarime buvo pasakyta, kad už 50 metų savaitinių laikraščių redaktorių bus galima rasti tiktai muziejuose — iškimštus.

Diskusijos parodė, kad visiems savaitraščiams sunku. Esą labai sunku gauti tinkamus redaktorių, jeigu ir netrūksta skaitytojų ir skelbimų. Matomai mažos perspektyvos nevylijoja.

Savaitraščiai kol kas laikosi mažesniuose miestuose. Bet jie stumiami vis toliau nuo didmiesčių, kur spauda pasiglemžia milijonieriai.

SAVINASI VISUS KANADOS ATEIVIUS

TORONTO. — Čia antikomunistai turi sudarę Mutual Cooperation Lygą, kuri išsiuntinėjo Vakarų valstybių lyderiams prašymą padėti Vengrijos sukilėliams.

Lyga giriasi, kad ji atstovauja 1,000,000 ateivių iš už "geležinės užuolaidos". Tai biaurus ir sykiu kvailas savinimasis, kadangi tik maža dalis tepriklauso prie šios lygos.

SOUTHAMPTON. — Karo ofisas paskelbė, kad 381 rezervistas nebepasirodė, kada laivas Asturias plaukė atgal į Vokietiją su atostogos praleidusiais rezervistais.

Kiek anksčiau trūko 187, bet vėliau nemaža dalis pasirodė su gerais pasiaiškinimais.

Saaras Pereina Vokiečių Žinion

LUKSEMBURG. — Francija ir Vakarų Vokietija pasirašė šeštadienį sutartį, pagal kurią turtingas Saaras pereina vokiečių kontrolėn.

Sutartį pasirašė užsienio reikalų ministrai, Pineau ir Brentano.

Saaras, jei parlamentai ratifikuos sutartį, pereis vokiečių politinėn kontrolėn sausio pirmą dieną. Tai, vos už dviejų mėnesių. Kaip Vokietijos suverenė valstija, Saaras taps tiktai gruodžio 31, 1959 metais. Tai bus 10-ta Vokietijos Federatyvinės Respublikos valstija.

Francijai paliekamos nekurios finansinės ir ekonominės teisės, kol Saaras galutinai susijungs su Vokietija.

Pasidairius po Kanadą

Išrodo, kad riaušės ir demonstracijos šiais laikais yra labai populiarius dalykas.

Atsimenat, buvo didelės riaušės Bombėjuje, Hong Konge, Poznanyje, Budapešte. O praėjusią savaitę demonstravo studentai Kvebeko mieste. Nekurie reporteriai pavadino šią demonstraciją tiesiog studentų "sukilimu".

Apie porą tūkstančių studentų susirinko prie parlamento rūmų. Policija, kuri skirstė juos, gavo kiaušinių ir pamidorų.

Studentai reikalauja, kad Kvebeko vyriausybė priimtų federalės vyriausybės siūlomą pagalbą universitetams. Jei Kvebeko vyriausybė nesutinka, girdi, tai Kvebekas iš provincijos reikšius.

Generalė valdžia norėdama kapti Dupre opoziciją, siūlo, kad pinigais (\$16,000,000) pasiskaitytų patys universitetai ir pusavyje.

Dažnai paaiški, kad šeši Pregre Darbo Partijos lyderiai Kvebeko provincijoje rezignavo partijos ne dėl to, kad Tarybų Jungingos komunistai būtų atsisemimai, kaip kad buvo skelbta spaudoje, bet dėl to, kad jie nesutinka proletarinės revoliucijos klausimu.

Šis klausimas, kaip žinia, dabar plačiai diskutuojamas. Jis nėra išspręstas galutinai,

bet yra teigiama, kad dabar, esant visai kitokioms sąlygoms, proletarinės revoliucijos klausimas atsistoja kiton švieson. Esą tokių šalių, kur bus galima pereiti į socializmą parlamentiniu keliu.

Šis teigimas, tačiau, nėra koks įstatymas. Gyvenimas parodys, kiek jis teisingas. Pasisakymas griežtai prieš ar už yra klaidingas.

Tikėsit, ar ne, bet už daug metų Kanadoje galės būti daugiau amerikiečių, o Amerikoje — kanadiečių.

Iš Kanados į Ameriką (JAV) kasmet išvyksta po 10,000, o iš ten persikelia į Kanadą po 10,000 asmenų.

Ottawa raportuoja, kad du imigracijos oficialai vyksta į Jungtines Valstijas ieškoti rekrūtų — įvairių techniku. Esą galimybių, kad bus įsteigti rekrūtavimo biurai prie 8 Kanados konsulatų Amerikoje.

Ontarijoje kyla protestai prieš taip vadinamus "trading stamps". Nekurios kompanijos išleido daugybę šampų, kuriuos jų gaminių pardavėjai duoda veltui sykiu su parduodamais gaminiiais. Pririnkus tam tikrą skaičių šampų, pirkėjas gauna už tuos šampus nužymėtus gaminius.

Nurodinėjama, kad šiuo būdu kompanijos apgaudinė-

ja visuomenę. Provincialis prokuroras nutarė daryti investigaciją.

Eina gandai, kad mokesčiai už liginę vėl pakils. Ryšium su tuo būsią pakelti mokesčiai ir už prigulėjimą prie Blue Cross.

Taip tai viskas kyla die, na dienon.

Kanadietis

Torontiečių Kronika

Pagerbė Draugus Račius

Praėjusį šeštadienį, draugų G. E. Račių draugų ir draugių iniciatyva, buvo surengta didelė partija ryšium su jų vedybų 25 metų sukaktuvėmis. Buvo palinkėta jiems ilgiausių metų ir įteikta dovana atminčiai.

Draugai Račiai yra daug nudirbę kaip menininkai, ypač G. Račys. Faktinai, tai visa šeima, Račys su žmona ir jų duktė, dalyvavo perstatymuose kaip aktoriai, dainavo chore. Račys sugabiai moka padėklamuoti eilėraščius bei monologus parengimuose. O draugė Račienė yra aktyvi moterų tarpe ir chore.

Svečių buvo ir iš toliau, pavyzdžiui, Londono, tabako farmų. Račių pažįstamų ir draugų yra visur. Savo veikimu ir draugiškumu, Račiai įsigijo daug gerų draugų. Beje, jie yra geri siuvėjai.

Well, ilgiausių jiems metų ir energijos tęsti tą kilnų darbą.

Reoprteris

Užuojauta

Nemalonu girdėti, kad artimas mano draugas Alek Puzara (Rodney, Ont.) staiga susirgo spalio 15 ir turėjo operaciją spalio 20 dieną. Jis randasi St. Joseph ligoninėje Chatham, Ont.

Reiškiu gilią užuojautą ir linkni greitai pasveikti.

Draugas

Orenda Laimingai Perplaukė Atlantą

DARTMOUTH, Anglija. Du torontiečiai, A. Smith ir Al. Battersby, laimingai pasiekė Anglijos pakraštį valtyje, kuriai buvo duotas vardas Orenda. Jie išbuvo Atlante 57 paras.

Kelionė buvo gana pavojinga. Bangos kartais buvo 40 pėdų aukščio. Jie buvo nėtomi, kaip pludė. Tačiau jie paėmė viršų ir dabar jau skaitomi herojais.

Paskutinės 10 dienų buvo sunkiausios. Jie nebeturėjo užtektinai maisto.

Vienų tarpu buvo raportuota, kad jie bus žuve, bet pasirodė, kad buvo klaidai.

KNYGOS

IDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMUI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina \$2.50.

PASAKOJIMAI IŠ ISTORIJS. D. M. Solomso raštų rinkinys. Idomūs ir naudingi pasiskaitymai. 318 puslapių, kietais viršeliais. Kaina \$2.00.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš idomiausių apysakų. 500 pusl. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai idomus romanai iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ZMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinų apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarėbinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

KAIP IR SENATVEJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informaciją ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoje po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokesčių persiuntimą mes apmokame.

KLLD Centro Komitetas,
P. O. Sta. C. Box 1907, Toronto 3, Ont.

Toronto priemiestyje (Scarboro) bekasant sklepus dėl namų buvo atrasti seni indijonų kapai. Kaulai buvo surinkti ir palaidoti kitoj vietoj. Indijonų genčių viršinin-kai atliko tam tikras cere-

monijas, kad perprašius palaidotųjų sielas už sudrumstimą jų ramybės. Atvaizde matote antropologijos studentus ieškant senienu. Kapai yra kokių 700 metų senumo.

TARYB

Tėvyn

— Mums dabar pa bymetė, — apsuptas tojų, sako šiaulių vykdomojo komiteto nio aprūpinimo skyria inspektorius drg. V nas.

Pensijų reikalu so aprūpinimo skyriuje apsilanko apie pusė žmonių. Su kiekviena atskirai pakalbėti, pe atsineštus dokument aiškinti. Dažnas, i kad ir jam dar p pensija, būtinai nori ti jos dydį.

Nuo naujojo Val pensijų įstatymo pas dienos visos pensij skaičiuojamos; miest gistruota 2,329 pens Dabar kas mėnesį Si gyvenanti pensinink 156,589 rubliais daug u prieš išleidžiant pensijų įstatymą. Sta si "Stumbro" fabrik ninkė Kotryna Kn gaudavo 210 rublių. Pagal naująjį įstat pensija padidėjo iki lių. Šimtai žmonių d mą kartą gauna pen

Tuo metu, kai s aprūpinimo skyriuje pensininkai baigia savo dokumentus, i nio pašto ir jo sky dien išsiskirsto kelio tys laiškininkų. Sa šiuose jie neša jau apie Valstybinių pen tymą, bet pagal ji čiuotas pensijas — rūpinimosi darbo žn rodymą.

Lieporių priemies vena Didžiojo Tėvy invalidas Adomas M kas. Laiškininkė S. nė ji pažįsta jau ne metai. Dalyvaudam no paėmimo, A. Mal neteko abiejų kojų, nors ir anksčiau pen davo, jis tebedirba kombine, įvykdo gamybinės užduotis dienomis laiškinink nės karo veteranui didintą pensiją —

Kolektyvinis ūkin suteikia valstiečian bę panaudoti maš suose sunkiuose. Čia matote cukrini nuėmimą tam tik

TARYBŲ LIETUVOJ

Tėvynė Jais rūpinasi

— Mums dabar pati darbymetė, — apsuptas lankytojų, sako Šiaulių miesto vykdomojo komiteto socialinio aprūpinimo skyriaus vyr. inspektorius drg. Vaidžiūnas.

Pensijų reikalų socialinio aprūpinimo skyriuje kasdien apsilanko apie pusę šimto žmonių. Su kiekvienu reikia atskirai pakalbėti, peržiūrėti atsineštus dokumentus, paaiškinti. Dažnas, išgirdęs, kad ir jam dar priklauso pensija, būtinai nori sužinoti jos dydį.

Nuo naujojo Valstybinių pensijų įstatymo paskelbimo dienos visos pensijos perskaičiuojamos; mieste užregistruota 2,329 pensininkai. Dabar kas mėnesį Šiauliuose gyvenanti pensininkai gaus 156,589 rubliais daugiau, negu prieš išleidžiant naująjį pensijų įstatymą. Štai, buvusi "Stumbro" fabriko darbininkė Kotryna Knapkienė gaudavo 210 rublių pensiją. Pagal naująjį įstatymą jai pensija padidėjo iki 868 rublių. Šimtai žmonių dabar pirmą kartą gauna pensiją.

Tuo metu, kai socialinio aprūpinimo skyriuje naujieji pensininkai baigia tvarkyti savo dokumentus, iš centro pašto iš skyrių kasdien išsiskirsto kelios dešimtys laiškininkų. Savo krepšiuose jie neša jau ne žinią apie Valstybinių pensijų įstatymą, bet pagal jį apskaičiuotas pensijas — Tėvynės rūpinimosi darbo žmogumi įrodymą.

Lieporių priemiestyje gyvena Didžiojo Tėvynės karo invalidas Adomas Malinauskas. Laiškininkė S. Misūnienė jį pažįsta, jau nebe pirmi metai. Dalyvaudamas Berlyno paėmimė, A. Malinauskas neteko abiejų kojų, tačiau, nors ir anksčiau pensiją gaudavo, jis tebedirba "Eilnio" kombinate, įvykdo ir viršija gamybinės užduoties. Šiomis dienomis laiškininkė Tėvynės karo veteranui įteikė padidintą pensiją — du kartus

didesnę, negu Malinauskas gaudavo iki šiol.

Mažeikių gatvėje gyvenančią žuvusio kario S. Sutkaus šeimą aplankė laiškininkė J. Žukauskaitė.

— Prašau, — pasakė ji, įteikdama pinigų šeimą globojančiam senukui. — Tai pagal naująjį įstatymą — 598 rubliai...

Susijaudinęs senukas ilgai varto rankose pinigus. Nejuočiomis susigraudina, nubraukia ašarą.

— Tėvynė mumis rūpinasi, — sako jis penkiolikmetei anūkei Danutei.

J. Kaulavičius

Mašinos Taupo Laiką

"Pergalės" konditerijos fabrike karamelės cecho pjaustymo linijos brigada pradėjo dirbti sroviniu metodu. Rankų darbą visur pakeitė nauji agregatai. Iš Charkovo gauta mašina saldainių masei ištempti, įrengtas naujas transporteris. Nuų vienos operacijos prieš kitos saldainių masę juda transporterių pagalba. Per valandą įpokavimo brigada gauna 750 kg gatavos produkcijos. Vietoje šešių žmonių dabar liniją aptarnauja tik keturios darbininkės.

Mašinos padeda taupyti brangias minutes. Nuo to laiko, kai buvo sumontuota pirmoji automatinė saldainių vyniojimo mašina, darbininkų darbo našumas pakilo kelis kartus. Ką dabar per pamainą padaro prieš automato dirbanti viena vniotoja, dirbant rankomis prireiktų 53 valandų — beveik septynių darbo dienų.

B. Norkutė

57,000 RUBLIŲ VIRŠPLANINIO PELNO

PRIENAI. — Valstybinio malūno Nr. 3 kolektyvas, pakėlęs darbo našumą, trečio šių metų ketvirčio gamybinį planą įvykdė 124 procentais.

Kolektyvinis ūkininkavimas suteikia valstiečiams galimybę panaudoti mašineriją visuose sunkiuose darbuose. Čia matote cukrinių runkelių nuėmimą tam tikslui paga-

mintu kombainu. Kombainais kasamos bulvės, raunami linai. Būdami pavieniais, valstiečiai jokiū būdu negalėtų šios mašinerijos įsigyti.

Antanas Piesliakas su žmona Anelia ir dukteria Ona savo naujame bute prie "Kau-no Audinių" įmonės. Ši šeima pastaruoju laiku grįžo iš Pietų Amerikos. Lietuvos vyriausybė parūpino jai darbą ir davė butą.

Per šį laikotarpį sutaupyta 1,800 kg sąlyginio kuro. Žymiai pagerėjo valcuotų milų kokybė. Produkcijos savikaina sumažinta 7 procentais. Per 3 mėnesius įmonės kolektyvas davė valstybei daugiau kaip 57,000 rublių viršumplaninio pelno.

Dabar įmonės kolektyvas siekia naujų laimėjimų Didžiojo Spalio garbei.

A. Kimbirauskas

Mokslininko Jubiliejus

Tarybų Lietuvos mokslinė visuomenė pažymėjo Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto profesoriaus daktaro Jono Dagio gimimo 50-ąsias metines. Vakar, spalio 13 d., Lietuvos TSR Mokslų akademijoje įvyko Biologijos instituto, Žemdirbystės instituto ir Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto mokslinių tarybų iškilmingas posėdis, skirtas profesoriaus J. Dagio jubiliejui paminėti.

Posėdyje profesorius A. Minkevičius papasakojo apie jubilio mokslinę, pedagoginę ir visuomeninę veiklą. Profesorius J. Dagis pasveikino Biologijos instituto, Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto, Žemdirbystės instituto, respublikos Mokslų akademijos biologijos mokslų skyriaus, respublikos Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos, aukštųjų mokyklų studentų draugijų atstovai, Vilniaus S. Nėries vardo vidurinės mokyklos jaunieji mūšierininkai ir kt. Buvo perskaityta daug sveikinimo telegramų.

Profesorius J. Dagys karštai padėkojo už širdingus sveikinimus ir pasižadėjo nepagalvėti jėgų tarybiniam mokslui toliau vystyti.

Mokslo Klausimais

Kas Vyksta Saulėje?

Visuomenė labai domisi spaudos pranešimais apie vykstančius Saulėje sprogi-mus. Tariamieji sproginimai, arba, kaip jie vadinami specialioje literatūroje, chromosferinės erupcijos (išsi-veržimai) savaime nėra jokia sensacija. Astronomai žinojo jas dar praeitame šimt-metyje, tik rečiau pastebė-davo, menčiau tyrė ir, tur būt, mažiau skyrė joms dė-mesio.

Stebint Saulę pritaikytu šiam tikslui teleskopu, chromosferinė erupcija pasirodo kaip labai šviesi dėmelė šiaip spindulingame Saulės pavir-šiuje, sušvytinti ir išnyks-tanti per keliolika arba ke-liasdešimt minučių. Tai į-vyksta milžiniškas trumpa-laikis vietinis sproginimas, ku-rio vaizdas, stebint iš tolo, atrodo menkas, nes smulki pro vidutinišką teleskopą į-žiūrima dėmelė Saulėje pa-prastai būna kelių šimtų ki-lometrų skersmens.

Chromosferinės erupcijos, kaip ir daugelis kitų laikinų Saulės reiškinių (dėmės, va-dinamieji žibintai ir t. t.), pasitaiko nevienodu dažnu-mu. Protarpiais Saulė lyg ir apimsta, o po to jos pavir-šiuje vėl pagausėja dėmės ir padažnėja įvairūs išsi-veržimai. Šitie, kaip sakoma, Sau-lės aktyvumo laikotarpiai karto-jasi kas 11 - 12 metų. Dabar Saulė kaip tik artėja į savo eilinį aktyvumo mak-simumą, kurio laukiama at-einančiais metais. Saulės ak-tyvumas padidėja nevieno-dai — kartais smarkiau, o kartais blankiau, pasikeis-damas per ilgesnius laikotar-pius. Šiuo metu Saulės akty-vumas kaip tik yra gana stiprus, ir todėl atitinkama astronominių reiškinių kro-nika darosi gana turtinga pranešimais.

Daug duomenų leidžia su-prasti chromosferinę erupci-ją kaip labai karštų dujų čiurkšlę, prasiveržusią į Sau-lės paviršius iš jos gelmių. Chromosferinės erupcijos s pasitaiko lygia greta su Sau-lės dėmėmis, kurios yra sū-kuriai, ištrūkę į Saulės pavir-šius iš gilesnių sluoksnių. Saulės dėmių medžiaga yra ta pati, kaip ir aplinkinio Saulės paviršiaus. Ji tik yra išjudinta nuo apačios ir kiek praretinta dėl kritusio sūku-ryje slėgio. Dėl to dėmė pa-sidaro šaltesnė ir tamsesnė už aplinką. Bet chromosferi-nėje erupcijoje pasirodo dar nespėjusi ataušti Saulės gel-mių medžiaga, susidedanti iš tų pačių cheminių elementų, tik daug karštesnė už Saulės paviršius.

Visi šie neramūs procesai Saulėje kyla iš jos vidaus, kur tebevyksta įvairios ato-

minių branduolių reakcijos. Energija, atpalaiduota Sau-lės gelmėse, veržiasi iš tenai įvairiais būdais. Gilesni, karštesni Saulės sluoksniai šildo išviršinius sluoksnius, o pastarieji atiduoda savo energiją spinduliais į aplin-kinę erdvę, kur yra ir mūsų gyvenamoji planeta — Že-mė. Šalia tokio laipsniško ši-lumos perdavimo iš sluoks-nio į sluoksnį, Saulėje pasi-reiškia, ypač padidėjusio ak-tyvumo metu, medžiagos cir-kuliacija tarp skirtingų sluoksnių — iš gelmių į pa-viršius ir atgal. Labai karšta gelmių medžiaga iškelia dide-lius energijos kiekius ir tuoj juos paskleidžia įvairiais spinduliais. Prie tokių rei-škinių priklauso tariamieji sproginimai Saulėje.

Trumpalaikiai Saulės ak-tyvumo reiškiniai mažai pa-veikia bendrą Saulės išvaiz-dą. Tik retkarčiais ypatingai didelė dėmė būna įžiūrima plikomis akimis. Bendra Sau-lės sklaidžiamoji šviesa bei šiluma irgi mažai susvyruoja Saulės aktyvumo laikotar-piu. Tačiau, be matomosios šviesos, Saulė sklaidžia įvai-rius nematomus — jų tarpe ultravioletinius ir korpusku-linius (dalelinius) — spin-dulius, o šių spindulių išėigai visokie neramumai Saulėje turi kaip tik didelę reikšmę. Antai, chromosferinės erupci-jos metu ultravioletinis Sau-lės spinduliavimas kartais padidėja dvigubai.

Minėtiems spinduliams Že-mės oras sudaro labai rimtą kliūtį, ir todėl jie veikia be-tarpiškai tik aukštutinius Žemės atmosferos sluoks-nius. Antai, korpuskuliniai spinduliai sukelia šiaurės pašvaistes, Saulės aktyvu-mui padidėjus, šiaurės pa-švaistės pasirodo dažniau, negu paprastai, platesniu mastu, net tolokai nuo šiau-rės kraštų. Ultravioletiniai spinduliai aukštai atmo-sferoje sužadina jonų (jelekt-rintų dalelių) susidarymą, per tai paveikia elektrinį at-mosferos laidumą, Žemės magnetizmą ir, be kita ko, radiotransliaciją. Per šiuos reiškinius pastebėtoji Saulės chromosferinė erupcija ne-trukus pajuntama ir Žemė-je.

Veikdami aukštutinius Že-mės atmosferos sluoksnius, ultravioletiniai Saulės spin-duliai netiesiogiai paveikia ir žemutinius, atsiliepdami kri-tulių susidarymui ir šiaip oro atmainoms. Tuo būdu ati-džiai stebint bei tiriant Sau-lės reiškinius, mokslui pa-vyksta vis giliau įžvelgti į betarpiškai mus supančią gamtą, o meteorologams — gerinti oro spėjimo darbą.

Prof. P. Slavėnas

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGLJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

BIAURI DEMAGOGIJA

Buržuazinė spauda pastaruoju metu praliejo daug ašarų dėl Lenkijos ir Vengrijos, kurios norinčios išsivaduoti iš Maskvos jungo. Girdi, lai būna tas Gomulka ir Negis komunistai, bet jie yra nacionalistai, nepriklausomybės šalininkai. Jie dabar didžiausi didvyriai ir buržuazijos akyse, laikinai.

Nereikia, tačiau, toli eiti, kad surašus, jog tai biau-ri demagogija, veidmainystė. Didlapiams ne tas galvoje. Jeigu jiems nacionalizmas ir neprigulmybė taip rūpi, tai kodėl gi jie tokiais žiauriais žodžiais pasmerkė Egipto prezidentą Nasserą? Pastarasis juk pasirodė kaip tik Egipto neprigulmybės lyderis. Jis išprašė britų kariuomenę. Jis daugiausia atsakomingas, kad kanalas buvo paimtas iš svetimų rankų.

Galima būtų rasti daug pavyzdžių, kurie patvirtintų šį faktą. Galima paminėti Islandiją. Niekas neapsidžiaugė, kad Islandija pareikalavo iš amerikiečių iškelti iš tenai savo kareivius. Priešingai, daromos kliūtys, kad Islandija neišvartytų svetimos kariuomenės.

Patys tie riaušinkai Vengrijoje praliejo savo brolių kraują ne tiek dėl taip vadinamos nepriklausomybės, kiek dėl to, kad iššaukus šalyje vidutinę kovą. Jie matomai tikėjosi, kad ateis jiems į pagalbą Vakarų kapitalizmas ir padės atsteigti kapitalistinę santvarką.

Liaudies ir socializmo šalyse dar yra suvaržymų, bet galima suprasti, kodėl ten yra suvaržymų. Tie maištininkai savo veiksmais parodė, kad reiks eiti atsargiai prie išplėtimo laisvės ir demokratijos, nes yra žmonių, kurie panaudotų tas laisves kraujo praliejimui.

Iš praeities mes žinome, kad kur tik rinkimus laimėjo liaudiškesnės partijos, visur buvo perversmai. Pavyzdžiui, Lietuvoje, Ispanijoje, eilėje Pietų Amerikos šalių. Diržiausi ginkluotų perversmų šalininkai yra buržuaziniai nacionalistai, nors jie dabar daug kalba apie demokratinus rinkimus.

NEREIKIA SKUBINTIS SU IŠVADOMIS

Gyvenimas dažnai iškelia painių klausimų, kuriuos sunku greitai išspręsti. Bet visų sunkiausias klausimas yra žmonių socialis vystymasis. Nelengva jį suprasti vienoj šalyj, o tuo tarpu mes matome, kad kiekvienoje šalyje jis eina skirtingu keliu.

Pastaruoju laiku užvirė plačiausi debatai marksistų tarpe dėl kelių, kuriais bus galima pereiti iš kapitalizmo į socializmą. Išrodo, kad yra gan didelis pasidalinimas proletarinės revoliucijos klausimu. Vieni teigia, kad dabar nebe tos sąlygos, kokios buvo tuo metu, kada buvo parašyti veikalai, tvirtina, kad proletariatas turės perimti galią per ginkluotą perversmą. Kiti sako, kad tas nesudaro skirtumo. Buržuazija vistiek neužleis be ginkluoto pasipriešinimo.

Debatai, žinoma, nesudaro jokios blygybės. Bet atrodo, kad kai kurie daro griežtus žingsnius. Pavyzdžiui, Montreale išėjo iš PDP keli veikėjai dėl to, kad jie nesutinka su PDP pozicija šiuo klausimu.

Klausimas stovi, ką išėjimas gera duos? Juk jie tuomi nesulaikys debatų, neparems argumentų, kurie teigia, kad dabar, kada socializmas jau trečią dalį pasaulio apėmęs, yra galimybių pereiti parlamentarinu keliu. Be to, juk tai tik debatai. Ims laiko, kol šis klausimas išsispres. Kita, juk ne taip reikšminga pasidaryti nepalenkiamą dogmą. Gyvenimas gali parodyti ką kitą.

Bloga, kad negali sutilpti vienoj organizacijoj skirtingų nuomonių žmonės. Ypač kai toks klausimas dabar nėra tuojautinis klausimas. Juk dabar niekas dar nemanoma, kad Kanadoje tuojaus bus einama prie socializmo. Šiandien Kanadoje toks klausimas dar negali būti dienos klausimu.

Kai kas vaizduojasi, kad Marksas ir Leninas jau vis-

KAS NAUJO PASAULYJE

Vengrijos sostinėj Buda-pešte, kiek matyti iš spaudos pranešimų, buvo nemažos riaušės. Buvo nemažai užmuštų ir sužeistų. Riaušinių-kų tarpe buvo nemažai tokių, kurie turėjo ginklus. Net vakariečiai stebisi, kur jie gavo tų ginklų ir kaip jie galėjo taip stropiai prisiruošti nepastebėti.

Šie liaudies priešai pasinaudojo žmonių sambruz-čzių už pakeitimus vyriausybėje. Jie, žmonės, reikalavo, kad premjeru būtų Imre Negy, kuris anksčiau buvo pašalintas iš premjerystės neva už nukrypimą į dešinę.

Riaušinkai šūkavo ne tik prieš Tarybų Sąjungą, bet ir prieš liaudies demokratiją, už sugražinimą senosios santvarkos.

Lyderiai, kurie organizavo demonstraciją simpatizuodami Imre Negiui, savo pareiškime pasmerkė riaušinkus. Jie neturėjo tikslo sukelti bent kokias riaušes, o tik ramiai pademonstruoti.

Čia, matyti, buvo tas pats, kaip ir Lenkijoje, Poznanyje. Prie ramių tautiečių prisiplakė priešai ir išnaudojo demonstrantus savo piktam išstojimui pridengti.

Liaudies priešai mato, kad mažai laiko beliko. Einant prie platesnės demokratijos, gerinant žmonių būvį, liaudies vyriausybės vis daugiau tvirtėja ir daugiau simpatijos žmonėse užsitarnauja.

Francūzai apgavingu būdu pasigavo penkius Alžirijos arabų lyderius. Jie skrido iš Morokos į Tunisiją francūzų orlaiviu dėl pasitarimo. Lakūnas, matyti susižinojęs su Francijos autoritetais, nusi-leido Alžirijos žemėj ir tie penki arabų lyderiai buvo suimti.

Jų suėmimas sukėlė didelį pasipiktinimą ne tik Alžirijoje, bet ir kituose arabiškuose kraštuose. Pačioj Alžirijoje, arabai užpuolė ant francūzų ir 60 užmušė.

Galima numanyti, kad francūzai šiuo žygiu norėjo užduoti smūgį Alžirijos nacionalistams, vedantiems kovą už Alžirijos nepriklausomybę, bet gali būti priešingai. Tas veikiausiai dar labiau nustatys alžirijiečius ir visus arabus Afrikoje prieš francūzus ir aplamai prieš baltuosius.

Čekoslovakija, Lenkija ir

kitos liaudiškos respublikos, nežiūrint to, kad jose yra daromi žygiai valdytis ir tvarkytis daugiau savistoviai, davė pareiškimus, kad jų santykiai su Tarybų Sąjunga palieka po senovei.

Lenkijos komunistų laikraštis Trybuna Ludu, atsi-kiršdamas Pravdai, kuri kritikavo Lenkijos spaudą už palaidumą ir net antitarybiškumą, pastebėjo, kad Pravda turi teisę kritikuoti lenkus, bet nėsą reikalo naudoti aštrią, puolančią kalbą.

Lenkai kritikuoja, sako laikraštis, praeities klaidas, bet neturi tikslo kelti ne-draugiškumą.

Čekoslovakija ir Vengrija taip pat patvirtino nusistatymą palaikyti gerus santykius.

Jordane rinkimuose laimėjo arabų vienybės šalininkai. Galimas daiktas, kad laikui bėgant Jordanas panaikins savo sutartį su Britanija.

Jau dabar einama prie sudarymo ryšio tarp Jordano, Egipto ir Sirijos ginkluotų jėgų. Jordano vyriausybė paskelbė, kad sudaryta apvienyta komanda dėl šių trijų šalių armijų. Ji pradės operuoti momentaliai, jei įvyks susikirtimas su Izraeliu.

Minėta sutartis jungia Jordaną ir Britaniją apsigynimo reikaluose. Karalius Husein pareiškė, kad toks susirišimas su Vakarais, skaldo arabų vienybę.

Varšuvos radijas paskelbė, kad paleisti visi Poznania riaušinių metu suimti asmenys, išskyrus tris, kurie nuteisti už užmušimą policininko.

Paleisti ir tie, kurie buvo jau nuteisti kalėjiman. Tokių yra septyni.

Lenkijos vyriausybė atsi-neša linkui tų riaušinkų labai švelniai. Tai ženklas, kad Lenkijos vyriausybė yra labai nuolaidi.

Britanija nusistačiusi būtinai išeksploduoti ateinantį pavasarį savo H bombą. Tai bus pirmoji britų H bomba.

Kol nebus susitarta sulai-kyti tokius bandymus, sako britų autoritetai, tol Britanija tęs atominų ginklų vystymą. Bet vyriausybė esanti linkusi diskutuoti šį klausimą už nusiginklavimo ribų,

jeigu išrodytų, kad yra galimybių susitarti.

Jungtinių Valstijų Mokslininkų Federacija ragina, kad būtų sulaukytas didelių atominų bombų išbandymas. Tuo tikslu turi būti sudaryta tarptautinė sutartis.

Kad šis susitarimas būtų vykdomas, Federacija siūlo, kad Jungtinės Tautos turėtų savo stebėtojus bandymų vietose.

Šiai federacijai priklauso 2,100 mokslininkų.

Devyniolika Rochesterio universiteto mokslininkų pareiškė, kad jie nesutinka su prezidento Eisenhowero pareiškimu, kad galima tęsti H bombų bandymus be pavojaus žmonijai.

Jie savo pareiškime nurodo, kad didžiausias pavojus, paeinąs iš tų bandymų, yra išmetimas į atmosferą didelio kiekio strontijumo 90. Šis nuodingas isotopas gali iššaukti kaulų vėžį ir lukemiją.

Atstovai iš 82 valstybių vienbalsiai sutiko sudaryti tarptautinę agentūrą vystymui taikaus naudojimo atominės energijos po visą pasaulį.

Galutinai buvo priimti statutai, pagal kuriuos ši agentūra veiks Jungtinių Tautų rėmuose.

Nesijuokit

Amerikiečiai labai džiaugiasi, kad Lenkija darosi nepriklausoma nuo Maskvos. Man atrodo, kad reiktų ne džiaugtis, o liūdėti. Juk visos taip vadinamos nepriklausomos nuo Maskvos šalys verčiasi dėka Amerikos almužnos.

Juo daugiau tokių laisvų šalių bus, tuo daugiau amerikiečiai turės takšų mokėti.

Tėviškės Žiburiai skundžiasi, kad vadootojų tarpe yra tokių, kuriems Saulė atrododa žalia.

Sakyčiau, kad jie greičiausiai geria naminę.

Susimildami, minėdami vėlines, nepamirškite sukalbėti "amžiną atilsį" už tuos organizacijų narius ir veikėjus, kurie taip užsidarė namie, kad nežinai žmogus, ar jie dar gyvi, ar jau ne.

O gal jie mano, kad dabar atkėntėjus cysčių, tai paskui mažiau reikės būti toj skais-tykloj.

Dr. Saipokas

Pastabos

Praėjusį šeštadienį ir madienį praleidau Mon-

treale. Šeštadienio vakare draugų Zavišių 35 metnubinio gyvenimo sukaminėjimas, tai man maloni proga tenai daiti ir sueiti daug senų tamų draugų ir draugų montrealiečių; su jais sveikinti, pasikalbėti.

Sekmadienyje montreale turėjo savo susirinkimą aptarimui Liaudies Balsų ir kaip sėkmingai vesti vaju.

Tai buvo labai gyv draugiškas susirinkimas gan skaitlingas!

Aptarę Liaudies Balsus, jo svarbą Ka- lietuvių gyvenime, pasi-jome taigpi ir kitais meniniais klausimais.

Patiko man montreale nuosirdus atvirumas, gis-kumas, o ypatingai energingas pasisakymas buotis Liaudies Balsu.

Daugelis sutiko dar kaip vajininkai, išsirit- jaus komiteta, padan- kių planų.

Jie iškėlė šūkį: Sian- juje iš Montreale duot- dies Balsui tūkstantį rių!

O kad užmojai nelil- žodžiais, tuojau prasid- darbai. Ant vietos ber- buvo sudėta \$206 au- Prie to vėliau dar pr- \$18. Taigi, montrea- pradėdami vaju, pirm- davė Liaudies Balsu paramos!

Tai, iš tikrųjų, lab- ku!

Iš pasikalbėjimų pa- vienas labai nemalonu- kas.

Nekurie montrealie- ri gavę nto savųjų iš Sibiro, kuriuose jie kad dabar jie yra pal- gali grįžti į Lietuvą, nori. Jie norinti grįžti von, bet neturinti pin- dengimui kelionės išla-

Jeigu iš tiesų taip y- negerai. Jeigu žmonė- jų valią buvo išvežti, t- tybė turėtų padengti i- gal sugrįžimo kelionei.

Rodosi, logika ir mas to reikalauja.

Montrealiečiai yr- nuomonės, kad kar- vardu tuo klausimu kytų Kanados Lietuv- ratūros Draugijos Komitetas, pasiūnia- rybų Lietuvos vyria- mūsų pageidavimą, kiems žmonėms su- kelionės išlaidos bu-

Lapkričio 2, 1956

Pastabos

Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį praleidau Montreale.

Šeštadienio vakare įvyko draugų Zavišių 35 metų žėnybinio gyvenimo sukakties paminėjimas; tai man buvo maloni proga tenai dalyvauti ir sueiti daug senų pažįstamų draugų ir draugių montrealiečių; su jais pasisveikinti, pasikalbėti.

Sekmadienyje montrealiečiai turėjo savo susirinkimą aptarimui Liaudies Balso reikalų ir kaip sėkmingiau praveisti vaju.

Tai buvo labai gyvas ir draugiškas susirinkimas. Ir gan skaitlingas!

Aptarę Liaudies Balso reikalus, jo svarbą Kanados lietuvių gyvenime, pasikalbėjome taipgi ir kitais visuomeniniais klausimais.

Patiko man montrealiečių nuosirdus atvirumas, draugiškumas, o ypatingai jų energingas pasisakymas darbuotis Liaudies Balso vajuje.

Daugelis sutiko darbuotis kaip vajininkai, išsirinko vajuos komitetą, padarė puikių planų.

Jie išskėlė šūki: Šiame vajuje iš Montreale duoti Liaudies Balsui tūkstantį dolerių!

O kad užmojai neliktų tik žodžiais, tuojau prasidėjo ir darbai. Ant vietos bemaž buvo sudėta \$206 aukomis. Prie to vėliau dar prisidėjo \$18. Taigi, montrealiečiai pradėdami vaju, pirmu šūviu davė Liaudies Balsui \$224 paramos!

Tai, iš tikrųjų, labai puiku!

Iš pasikalbėjimų paaiškėjo vienas labai nemalonus dalykas.

Nekurie montrealiečiai turi gavę nuo savųjų laiškus iš Sibiro, kuriuose jie rašo, kad dabar jie yra paleisti ir gali grįžti į Lietuvą, jeigu nori. Jie norinti grįžti Lietuvon, bet neturinti pinigų padengimui kelionės išlaidų.

Jeigu iš tiesų taip yra, tai negerai. Jeigu žmonės prieš jų valią buvo išvežti, tai valstybė turėtų padengti ir jų atgal sugrįžimo kelionę.

Rodosi, logika ir teisėtumas to reikalauja.

Montrealiečiai yra tos nuomonės, kad kanadiečių vardu tuo klausimu pasisakytų Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas, pasiunčiant Tarybų Lietuvos vyriausybei mūsų pageidavimą, kad tokiems žmonėms sugrįžimo kelionės išlaidos būtų pa-

Mrs. Bertha White su vienu iš 70 vaikų, kuriuos ji augina ant savo farmos Bowmanvilėj, Ontario. Visi vaikai paimti iš tokių šeimų, kuriuos dėl kokių nors priežasčių ant savo farmos Bowmanvilėj, Ontario. Visi vaikai paimti iš tokių šeimų, kuriuos dėl kokių nors priežasčių ant savo farmos Bowmanvilėj, Ontario. Visi vaikai paimti iš tokių šeimų, kuriuos dėl kokių nors priežasčių ant savo farmos Bowmanvilėj, Ontario.

Ką Kiti Rašo

Permainos Varšuvoje

Po to kai TSRS Komunistų Partijos vadovybėje pradėjo kritikuoti buvusio premiero J. Stalino vėlesnių dienų poziciją ir pripažinti teisingais tuos, kurie nesutiko su Stalinu ir dėlto buvo nustumti į šalį, kiti netgi baudžiami, Lenkijoje paliuosuo-tas iš kalėjimo Wladyslaw Gomulka. Jis gražintas Komunistų Partijos centro komitetan ir dabar stojo pirmo eilėn.

Lenkijos Komunistų Partijoj eina karštos diskusijos tarpe tų, kurie tebelaiiko Stalino poziciją teisinga, ir jai priešingų.

dengtos valstybės; kad jiems būtų teikiama parama naujai įsikurti.

Pilnai jiems pritariu! Teks sekančiame KLLD Centro Komiteto posėdyje tuo klausimu pasikalbėti.

Tačiau, žinoma, mes privalome būti taktiški, nepriekabingi.

Yra davinų, jog visų tarybinių ir liaudies respublikų vyriausybių nusistatymas yra visu kuo padėti nekaltai nukentėjusiems iš naujo įsikurti gyvenime. Yra žinių, jog daugelis yra jau sugrįžę.

Tačiau, atrodo, kad mūsų pasisakymas būtų vietoje.

Jeigu tokiuose laiškuose yra rašoma neteisingai, tai toks mūsų pareiškimas susilauktų autoritetingo atsakymo ir paaiškinimo.

Z. Janauskas

se, tatau betgi nepadaro jų vienu kitų priešais, aršiais priešais. — Vilnis.

Nevykęs Atsakymas

Į kelintą Bulganino laišką, kuriuose siūloma sulaikyti pekliskųjų bombų bandymus, prez. Eisenhoweris vis atsako griežtu — "No".

Pasako "no" ir paskui aiškina kodėl negalima sulaikyti bandymus, girdi, nepasitikijs Sovietų nuosirdumu, Sovietų "propaganda" ir t. t.

Paskutiniame atsakyme prezidentas dar apkaltino Sovietus "kišimusi į kitų vidujinius reikalus".

Gal būt, prezidentas ir jo patarėjai ir mano, kad jie davė gerą atsakymą, bet milžiniška dauguma amerikiečių kitaip žiūri į tą klausimą.

Tieji 73 mokslininkai, kurie parėmė Stevensonso išstojimą prieš A-bombas, savo pareiškimuose pasakė tą, ką visi galvoja ir trokšta.

Gerai supranta ir pats Eisenhoweris, kad bombomis žaisti labai pavojinga, bet kadangi jis yra turčių nevalioj, pildo jų diktatą.

Kas liečia kišimąsi į kitų vidujinius reikalus, tokį primetimą kitiems turėtų moralę teisę daryti bile kas, tik ne mūsų šalies valdonai.

Nereikia toli ieškoti bet kokių "kišimosi" pavyzdžių po Europą ar Aziją, užtenka priminti Guatemalą.

Lengva, tačiau, suprasti: Kada nėra gerų argumentų atmetimui TSRS siūlymo prieš bombų bandymus, griebiamasi ir pigios demagogijos. — V. J. S., Vilnyje.

Suaužytos Viltys

"Vaduotojai" vėl prašo aukų savo "Salpos Fondui".

O štai kur apgavystė: Jie sako, kad tas jų fondas šelpsi lietuvius Lietuvoje!

Jie žino, kad taip nebus. Jie žino, kad jų fondas neshelpsi nė vieno lietuvių Lietuvoje.

Vadinasi, jie į savo fondą renka aukas apgavingu būdu.

Spalio 6-7 dienomis VLIKO pirmininkas J. Matulionis buvęs ir kalbėjęs Clevelande. Apie tai mus informuoja pranciškonų "Darbininkas" (spalio 16 d.).

Tai buvo, matyti, didelio pesimizmo pamokslas. Blogiau jau ir būti nebegali, kaip dabar yra mūsų vargšams "vaduotojams". Ponas Matulionis aimanavo:

"Tikėjome, kad mūsų tautos išgelbėjimas ateis iš Vakarų ir Rytų susidūrimo". Bet, girdi, niekas neišėjo, nės susidūrimo, tai yra, karo tarpe Vakarų ir Rytų nebuvo.

Taip pat, girdi, velniop nuėjo visos Kerstono komisijos pastangos.

Giliai atsidusęs p. Matulio-

ŠYPSENOS

Gali vaikščioti

Motina, trokšdama, kad vaikas geriau mokintųsi, siūlo tėvui, kad šis nupirktų vaikui enciklopediją.

"Jokios enciklopedijos. Jis gali eiti pėsčias į mokyklą, kaip kad aš eidavau", atšovė tėvas.

Priedui prie to

"Ar tu davei Daratėlei knygą "Ką Kiekviena Mergaitė Turėtų Žinoti?" klausia tėvas motiną.

"Taip", atsako motina. "Ji dabar rašo laišką autoriui su patarimais, kas turi būti pataisyta, o prie to dar siūlo pridėti du naujus skyrius".

Būna ir taip

"Ir kodėl gi tu eini prie stalo vis su purvinomis rankomis?" barė motina vaiką. "Tu gerai žinai, kad aš visuomet siunčiu tave nusiplauti rankas".

"Bet vieną sykį užmiršai", atsakė vaikas.

nis sako: "Gėstant mūsų vil-tims, dėtoms į Vakarų ir Rytų susidūrimą, ir Lietuvos laisvinimo darbai tenka ieškoti kitos atramos".

Deja, Matulionis mums nepasako, kokia ta kita "atrama" yra arba turėtų būti. Nežiūrint to, jis sušunka: "Į Lietuvą grįžti galėsime!"

Well, bet, kiek mums žinoma, nė dabar niekas netrukdo pabėgėliams grįžti Lietuvon. Gal nebūtų taip jau lengva jon sugrįžti tokiems meklėjams kaip Matulionis arba Kardelis, bet tūkstančiams eilinių pabėgėlių Lietuvos durys plačiai at-daros. — A. Bimba.

Tik \$2.50;

Socializmas

Grigaitis instruktuoja savo gazietos skaitytojus Clevelande:

Jei norite likti lietuviais, tučtuojaus nuneškite po \$2.50 "tautos vačo" įpėdiniui Julijui Smetonai.

Jei nesumokėsite tą "našlės grašį", būsite ne lietuviai, ale kacapai, burliokai, kirgizai ir dar kipšas žinokas.

Pas Smetonuką pataria lipti trepais į antrą aukštą — "iš kairės". Jei pasuktu-mėte į dešinę, jūsų dolerinių matyti, Smetonukas nepri-imtu.

Tie \$2.50 "Naujienos" tvirtina būk "solidarumo mokes-tis".

"Solidarumo" su Smetonos dinastija, atseit — "konti-nuitetu".

Štai kur nutūpė tie menševikai, kurių vadas net Kauts- (Pabaiga ant 6 pusl.)

sijuokit

kiečiai labai džiau-
si Lenkija darosi ne-
ma nuo Maskvos.
do, kad reiktų ne
o liūdėti. Juk vi-
vadinamos nepri-
š nuo Maskvos ša-
asi dėka Amerikos

ugiau tokių laisvų
tuo, daugiau ame-
turės taksų mokėti.

es Ziburiai skun-
ad vaduotojų tarpe
i, kuriems Saulė at-

au, kad jie greičiau
naminę.

ldami, minėdami vė-
pamirškį sukalbėti
atilsį" už tuos or-
ų narius ir veikėjus,
ip užsidarė namie,
mai žmogus, ar jie
ar jau ne.

je mano, kad dabar
is čyščiu, tai paskui
eikės būti toj skais-

Dr. Šaipokas

Kur Krypsta Lenkija ir Kitos R. Europos Šalys

J. YLA

Daugeliui, besikaitant did-
apius, veikiausiai atrodo,
kad Lenkijoje ir Vengrijoje
vyksta perversmas, kurio pa-
sekoje bus atstatytas kapita-
lizmas. Tokio džiaugsmo nes-
imatė net tuo metu, kai hit-
erinė Vokietija visiškai pa-
sidavė. Kas gi, ištikrųjų, ten
dedasi?

Kas dabar dedasi Lenki-
joje ir Vengrijoje, prasidėjo
Maskvoje. Kai J. Stalinas
mūrė, tuojaus buvo perorga-
nizuota komunistų vadovybė.
Ilgai netrukus ši vadovybė
suėmė ir pašalinio L. Be-
riją ir eilę kitų policijos pa-
reigūnų. Išteisino suimtuosius
gydytojus, pradėjo peržiū-
rėti sušaudytų ir nuteistų
kalėjiman bylas, pradėjo iš-
reikšinti vieną po kito nužū-
dytus ir kalinamus veikėjus.

Dvidešimto suvažiavimo
Maskvoje metu buvo iškelta
viršun, kad Stalino vadovybės
metu buvo padaryta didelių
klaidų ir nužudyta daug
nekalčių žmonių. Tos ology-
bės paėjo iš to, kad buvo
perdaug įtikėta į Stalino
asmenį, perdaug jam pasiti-
kėta. Jo klaidos buvo pas-
merktos, asmens garbinimas
pasmerktas. Nauja vadovybė
ėmėsi darbo pašalin-
tus negerumus, paėjusius
iš to. Tas visiems jau
gerai žinoma.

Stalinui vadovaujant įvy-
kė pesusipratimas ir su Ju-
goslavija. To pasekoje neku-
rį laiką ėjo kova tarp Stali-
no ir Tito šalininkų eilė Rytų
Europos šalių. Eilė žymių
asmenų buvo nuteista ir nu-
žudyta. Bet kada TSRS komu-
nistų vadovybė pasmerkė
Stalino liniją ir susitaikė su
Tito, šis procesas persikėlė į
Lenkiją ir kitas liaudies de-
mokratijas. Daugelis asme-
nų buvo išteisinta. Ir štai,
dabartiniu metu eilė vietų
buvo pasmerkti lyderiai vėl
stoja priešakin.

Dabar reikia pastebėti,
kad čia ne vien grąžinimas
vadovybės asmenų, kurie
Stalino laikais buvo pažemin-
ti ir nusmerkti. Sykiu vyksta
ir perėjimas prie linijos,
kuri buvo pasmerkta ryšium
su Tito pasmerkimu. Ši lini-
ja buvo iškelta dvidešimta-
me suvažiavime. Tai didesnio
savarankumo linija.

Be abejonės, kaip ir kiek-
viena pakaita, iššaukia susi-
jaudinimą žmonių tarpe.
Šiuo susijaudinimu pasinau-
doja ir tie elementai, kurie
norį matyti atsteigtą seną
santvarką. Pasinaudoja pro-
ga ir antirusiški elementai,
kurie dar neužmiršo ir gal-
neužmirš to fakto, kad tary-
binė galia atsakomina už

hitlerininkų ir kitokių fašis-
tų galios sužlugdymą. Šią sa-
vo neapykantą jie pridengia
nepriklausomybės ir laisvės
obalsiais. Tas faktas, kad
Lenkijoje pasirodė lapeliai,
spausdinti slaptose spaustu-
vėse, tą gerai patvirtina. O
spauda užsienyje tokius
triukšmadarius labai iškelia,
užtylėdama visa kita.

Gaimas daiktas, kad toks
persiorientavimas neapsieina
ir be išsišokimų. Žmonės juk
palieka žmonėmis. Išrodo,
kad ir Tarybų Sąjungos va-
dovybė neišvengia išsišoki-
mų. Spaudoje teko pastebėti,
kad draugas Tim Buck,
Kanados komunistų lyderis,
pasiuntė protestą Maskvon,
peikdamas jos kišimąsi į
Lenkijos reikalus. Matomai
buvo pagrindas. Spauda rap-
portavo, kad Varšuvoje bu-
vo Chruščiovas, Molotovas ir
Mikojanas. Buvo raportuoja-
ma, kad tarybinė armija ir
laivynas buvo pradėję tam
tikrus manevrus. Tas, tiesa,
nebuvo patvirtinta, bet gal-
lėjo ir būti kas nors pana-
šaus.

Yra sakoma, kad nenu-
piausi medžio be pelavimų.
Bet neišrodo, kad buržuazi-
jai teks ilgai džiaugtis. Iš-
taisius padarytas klaidas,
liaudies demokratijos dar la-
biau sutvirtės. Jų santykiai
taipgi bus dar geresni. Na,
žinoma, nėra prasmės ma-
nyti, kad jos atsisuktų prieš
Tarybų Sąjungą, ko Vakarai
labai pageidauja.

Po to, kai Lenkijos komu-
nistų vadovybė persiorgani-
zavo, Trybuna Ludu, komu-
nistų laikraštis, štai kaip at-
sakė Eisenhowerui ir ki-
tiems, norintiems prisigerinti:

"Lenkai nebalsuoja Ame-
rikos rinkimuose, todėl nėra
reikalo įjungti mus į jos
kampaniją.

"Rolė didelės jėgos galvos
nesuteikia Eisenhowerui teisės
kištis į mažesnių šalių
reikalus. Aštuntas plenumas
(Lenkų partijos centralinio
komiteto) buvo vidujinis mū-
sų partijos ir tautos reika-
las, o ne vidujinis Amerikos
reikalas. Kas liečia siūlymą
pagalbos, mums nereikia jo-
kio kišimosi į mūsų vidujini-
nius reikalus.

"Jeigu kas nors mano, kad
pakaitos čionai reiškia nau-
ją posukį mūsų užsienio po-
litikoj, tas klysta. Jeigu kas
nors mano, kad demokrati-
zacija mūsų vidujinio gyve-
nimio ir reformos reiškia iš-
sižadėjimą socializmo ir su-
silpninimą solidarumo su ki-
tais socialistiniais kraštais,
tas tiek pat klysta.

"Pamatu mūsų politikos
visuomet buvo ir pasiliks vi-
nybė ir draugiškumas su Ta-
rybų Sąjunga, paremta ide-
ologine mūsų partijų vieny-
be, visiška lygybe mūsų val-
stybių ir pilnu solidarumu
mūsų tautų. Šis klausimas
buvo išspręstas syki ir ant
visados, nepriklausomai nuo
bent kokių rinkimų Jungti-
nėse Valstybėse".

Tas pats tinka ir kancle-
riui Adenauerui.

"Mes dabar jaučiamės lais-
vesni, negu bile kada", tęsia
laikraštis. "Nors mes trokš-
tame gerų santykių su Va-
karų Vokietija, kaip ir su ki-
tais kraštais, mes, tačiau,
nenorime jokios pagalbos iš
konservatyviškos ir kapita-
listinės Vakarų Vokietijos
vystant mūsų laisvę".

"Mes tikrai apgailėstauja-
me," rašo toliau laikraštis.
"kad Eisenhoweras ir visi
tie, kurie kalbėjo mūsų rei-
kalais, negalėjo praleisti per-
eito sekmadienio Varšuvos
fabrikuose. Jie tuomet būtų
supratę, ko partija, darbo
žmonių klasė ir tauta nori.
Jie tuomet būtų supratę, kad
lenkai, išdidi ir supratlyva
tauta, nesusižavės saldžiais
žodžiais ar viliojančia daina.
Pasirinkimas ne tik naujos
vadovybės, bet ir socialisti-
nės sistemos, buvo išspręs-
tas syki ir ant visados, ne
tik čia, bet ir Tarybų Sąjun-
goj. Kinijoje ir kitose broliš-
kose tautose".

Šios citatos aiškiai parodo,
kad Lenkija negrįžta prie
kapitalizmo.

Lenkija taipgi gerai žino,
kad jos saugumas yra drau-
gystėje su Tarybų Sąjunga ir
kitais socialistiniais kraštais.

Tą patį galima pasakyti ir
apie Vengriją ir kitas Rytų
Europos šalis. Tiesa, Vengri-
joje dalykai kitaip tvarkosi,
bet neatrodo, kad to paseko-
je grįžtų kapitalizmas.

KA KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

kio raštus skaitė originalėje
vokiečių kalboje!

Lig šiol niekaip negalėjau
išsifruoti kodėl mūsų menš-
vikai atsižadėjo marksizmo
ir aplamai socialistinių idėjų.
Dabar ir man bus aišku.

Amerikoj socializmą įvyk-
dys... Eisenhowerio admi-
nistracija!

Nesijuokite, taip anądien
Chicagoje paskelbė kitas
marksizmo "ekspertas" (ne
mano kolega Pijušas). Sakė
Mr. T. Coleman Andrews,
buvęs taksų kolektavimo ad-
ministratorius:

"Mūsų sistema aptaksuoti
piliečių pajamas yra tiesiai
pasiskolinta iš Karolio Mark-
so 'Komunistų Manifesto'.
— L. Jonikas.

Kada Anglijos karalaitė
Margareta lankėsi Afrikoje,
Taganjiokoje jai buvo paro-
dyta moterų armija iš viet-
nių moterų. Bet jos buvo ap-

ginkluotos mėdiniais šautu-
vais. Margareta pademons-
travo, kad ji nepritaria ne-
gry segregacijai. Tas nepati-
ko daugeliui baltųjų valdonų.

Ko Jie Tikejosi

Vengrijos sukilėliai, jeigu
jie turėjo bent kiek proto,
gerai žinojo, kad jie nelai-
mės. Bet jie turėjo galvoje
ką kitą. Ir ta idėja išaiškėja
ne Vengrijoje, bet užsienyje.

Kanados vengrų naciona-
listų lyderis Gabor Temesva-
ry, atsivedęs delegaciją pas
Kanados užsienio reikalų mi-
nisterį L. B. Pearsoną, pa-
reiškė:

"Mes jaučiame, kad Veng-
rijos įvykiai duoda progą
Vakarams, kokios veikiau-
siai nebebus vėliau.

"Tvirtas ir greitas veiki-
mas gali išspręsti problemas,
kurios trumpą laiką atgal iš-
rodė neišsprendžiamos. Neti-
kėtai Vengrijos žmonių he-
rojizmas ir tarybinių armijų
įsikišimas į vidujinius Veng-
rijos reikalus duoda Vaka-
rams moralį pamatą dėl veiki-
mo".

Ponas Temesvary išklojo
ant stalo visus sukilėlių pla-
nus. Jie norėjo duoti pagrinda-
ją Vakarų jėgoms veikimui.
Panašiai, kaip Pietų Korėjos
provokacija kad davė pagrinda-
ją įsivelti į Korėjos si-
tuaciją.

Korėjoje buvo susidariusi
tokia padėtis, kad reakcio-
neriams teko imtis griežtų
žygių. Pietų Korėjos libera-
liškesni lyderiai buvo pradė-
ję tartis su Šiaurės Korėjos
autoritetais dėl vienybės. Ir

tas buvo daroma per Rhee
galvą. Rhee su savo sėbrais
puolėsi provokacijų ir tokiu
būdu sudarė pagrindą Vaka-
rų įsikišimui. Amerikonai
puolėsi Korėjon iš pirmos
dienos.

Vengrijoje ir kitose liau-
dies demokratijose pastaruo-
ju laiku ėjo judėjimas demo-
kratizavimui režimų. Nacio-
nalistai matė, kad pašalini-
mas suvaržymų, kurie dar
buvo likę iš po karo laiko,
galutinai pakirs jų pamatus.
Jie ir sukėlė maištą, kad su-
truktų šiam taikiam procesui.
Jie, iš kitos pusės, ma-
nė, kad tas suteiks pagrindą
Vakarų įsikišimui.

Bis šis klausimas nėra toks
lengvas, kaip kad galvoja
bėglių lyderiai.

JAV jėgos stovi Vokieti-
joj, Italijoje, Francijoje ir ki-
tose šalyse. Ir jos būtų pa-
naudotos malsinimui maišto,
jeigu kiltų. Graikijoje, kaip
pamename, britai padėjo de-
šiniesiems. Tarybų Sąjunga
yra įsipareigojusi padėti, jei
prašys pagalbos, ne tik
Vengrijai, bet ir kitoms liau-
dies demokratijoms.

Atrodo, kad nacionalistai
bus padarę baisią klaidą. Sy-
kiu ir baisų nusikaltimą.

S. J.

11,000

Tikėsit, ar ne, bet
civilizuotame pasaulyje
dar daug vergų. Net 11,
000, jei ne daugiau. Ši
iškelia viršun C. W.
Greenidge, Draugijos
Vergijų sekretorius.
draugijos centras yra
lijoje. Greenidge faktus
vergus patiekia laikra-
"The Nation".

Dar plačiai praktikuojama
vergų sistema arabiškoje
lyse, ypač tarp Raudono-
jūros ir Persijos jū-
Ten daugelis vergų yra
vatiška nuosavybė verg-
vininkų. Jie gali būti pa-
dami, kaip kokia prekė
dangi iš vergų gimė v-
irgi palieka vergais visi-
ką, tai vergija taip ir te-

Sakoma, kad vergai re-
tuojami Afrikoje. Prie
pasivieniama į Afriką pasi-
nius, nuduodančius u-
muzulmonų misijonierius
suagituoja afrikiečius
su jais į Meką šventų
aplankyti. O kada jie
randa Pietų Arabijoje,
jie būna areštuoti kaip
galūs imigrantai ir atie-
vergų pirkliams, kurie
parduoda vergų rinkoje.

Saudi Arabijoje yra
tymai, draudžiamą vergija
išrodo, kad nesistengiant
vykdyti. Dažnai turtingi
hametai, atvykę į Saudi-
biją su daugeliu tarnų,
baigė savo misiją po š-
tas vietas, savo tarnus
duoda vergų vertelgi
Dažnai jie savo tarnus
doja kaip čekius užsim-
jimui už patarnavimą
kelionės.

Pernai Irako policija
ėmė pirkli, kuris per k-
metų vertėsi pristatymu
nų merginų aukštas v-
užimantiems asmenims
di Arabijoje. Tuo metu
da jį areštavo, jis turėjo
merginų, kurias tikėjosi
duoti.

Pastaruoju laiku sus-
kime Genevoj Didžioji B-
nija buvo pasiūlysi
autoritetą krėsti laivus,
riamus gabenime vergų
rabų lyderiai pasiprie-
Girdi, jūs leidžiate neg-
nius dalykus savo kolo-
se. Jie įtarė britus norint
sidengti vergais norint
trukdyti arabų laivų ju-
mą.

Nors oficialiai muzu-
niškose šalyse vergija
drausta, bet turtingi ar-
negi dirbs — jiems re-
nuolatinių tarnų. O ka-
jiems uždraus?

Žmonių skurdas ats-
mingas už kitą rūšį ve-
Neturtingos šeimos da-
norėdamos sumažinti
skurdą, parduoda savo
kus turėjams kaip sug-
ves. Pirm praėjusio kar-
nijoje tokių parduotų s-
lovių buvo 3,000,000. N-

11,000,000 Vergų

Tikėsit, ar ne, bet šiame civilizuoame pasaulyje yra dar daug vergų. Net 11,000,000, jei ne daugiau. Šį faktą iškelia višun C. W. W. Greenidge, Draugijos prieš Vergiją sekretorius. Šios draugijos centras yra Anglijoje. Greenidge faktus apie vergus patiekia laikraštyje "The Nation".

Dar plačiai praktikuojama vergų sistema arabiškose šalyse, ypač tarp Raudonosios jūros ir Persijos įlankos. Ten daugelis vergų yra privatiška nuosavybė vergų savininkų. Jie gali būti parduodami kaip kokios prekė. Kadangi iš vergų gimę vaikai irgi palieka vergais visą laiką, tai vergija taip ir tęsiasi.

Sakoma, kad vergai rekrutuojami Afrikoje. Pirkliai pasiunčia į Afriką pasiuntinius, nuduodančius esant muzulmonų misijonierius. Jie suaugtuoja afrikiečius vykti su jais į Meką šventų vietų aplankyti. O kada jie atsiranda Pietų Arabijoje, tada jie būna areštuoti kaip nelegalūs imigrantai ir atiduoti vergų pirkliams, kurie juos parduoda vergų rinkoje.

Saudi Arabijoje yra įstatymai, draudžiantys vergiją, bet išrodo, kad nesistengiama jų vykdyti. Dažnai turtingi mohametai, atvykę į Saudi Arabiją su daugeliu tarnų, užbaigę savo misiją po šventas vietas, savo tarnus parduoda vergų vertelgoms. Dažnai jie savo tarnus naudoja kaip čekius užsimokėjimui už patarnavimą laike kelionės.

Pernai Irako policija suėmė pirkli, kuris per keletą metų vertėsi pristatymu jaunų merginų aukštas vietas užimantiems asmenims Saudi Arabijoje. Tuo metu, kada ji areštavo, jis turėjęs 50 merginų, kurias tikėjosi parduoti.

Pastaruju laikų susirinkime Genevoj Didžioji Britanija buvo pasiūlusi duoti autoritetą krėsti laivus, įtariamus gabenimą vergų. Arabų lyderiai pasipriešino. Girdi, jūs leidi ate negeresnius dalykus savo kolonijose. Jie įtarė britus norint prisidengti vergais norint sutrukdyti arabų laivų judėjimą.

Nors oficialiai muzulmoniškos šalyse vergija uždrausta, bet turtingi arabai negi dirbs jiems reikia nuolatinių tarnų. O kas gi jiems uždraus?

Zmonių skurdas atsakomyngas už kitą rūsį vergų. Neturtingos šeimos dažnai, norėdamos sumažinti savo skurdą, parduoda savo vaikus turčiams kaip suguloves. Pirm praėjusio karo Kinijoje tokių parduotų sugulovių buvę 3,000,000. Nauja

valdžia panaikino šią gėdą. Tas pats buvo Japonijoje. Tenai tur būt tebėra ta vergija ir dabar.

Afrikoje dar ir dabar plačiai praktikuojama trečią rūsį vergijos. Tėvai parduoda savo dukras, subrendusias apsišvedimui. Ji tampa pirkusio vyro visiška nuosavybė. Jeigu vyras miršta, ji palieka nuosavybė to, kurs paveldi jo turtą. Jis gali ją parduoti, jeigu nori.

Pietų Amerikoje, vyriausios Ecuadore, Bolivijoje ir Peru, yra dar vienos rūšies vergai.

Esą 8,000,000 vergų, kurie neturi iš ko nupirkti žemę, ant kurios jie gyvena. Jie už tai turi dirbti dėl žemvaldžių po kelias dienas į savaitę. Jie taipgi turi pirkti iš žemvaldžių reikmenas ant kredito. Tokiu būdu skolos auga ir auga. Skolos nesibaigia su mirtimi. Likusieji šeimos nariai lieka atsakingi už tėvų skolas. Ir taip karta iš kartos tęsiasi ši vergija. Jeigu kas bando ištrūkti iš šios vergijos, pabėgti, tai toks laikomas kriminalistu.

Buvusi Tautų Lyga, o dabar Jungtinės Tautos, tam tikruose komitetuose kai kada užsimena apie šią vergiją, bet netoli nueina. Kaip žemę sunku paimti iš turtingo žemvaldžio, taip ir vergą.

Hong Kong

Neseniai Hong Konge įvyko didelės riaušės — žmonių susikirtimas su policija, kurio metu 47 asmenys buvo užmušti ir daug sužeisti. Kas gi tas Hong Kon yra?

Hong Kon yra miestas ant salos prie pat Kinijos. Šis miestas ir mažą iškyšulį vardu Kowloon valdo britai. Bet Hong Kong ir Kowloon yra Kinijos teritorija, apgyventa kiniečiais. Kada Kiniją valdė Čiang Kai-šekas su savo draugais, jis bandė atgauti Hong Kongą ir Kowlooną. Ypatinai buvo norima atgauti Kowlooną, kadangi tas iškyšulys yra dalis Kinijos žemyno.

Karo metu kiniečiai prašė F. D. Rooseveltą, kad jis paveiktų W. Churchillą. Pastarasis, tačiau, atsakė išsivadėti Kowloono ir Hong Kongo net tuomet, kada sąjungininkai vienas po kito išsivadėjo ekstra-teritorinių teisių Kinijoje po karo.

Kinijos liaudis išvarė Čiang Kai-šeką ir jo draugus. Liaudies vyriausybė nerodė didelio susirūpinimo dėl Hong Kongo ir Kowloono. Ji tik pakartojo, kad ji neišsivadė žemių. Laikui bėgant turės būti sugražinta Kinijai. Liaudies vyriausybei dabar labiau rūpi išpra-

Meksikoje apsidė Kanados milijonieriaus LaBine duktersu tūlu L. A. Molnar. Dabar karališkoji Kanados policija paskelbė, kad jos vyras paieškomas kaip vienas iš didžiausių kriminalistų. Molnar teisinasi, kad jis nekaltas. Bet jis pasiliksis Meksikoje, kol jo žmona susilauksianti vaiko. Čia matote jų atvaizdą.

Kaip Eina LB Vajus

Su lapkričio 1 d. prasidėjo Liaudies Balso vaju gaviimui bent 100 naujų prenumeratų, atnaujinimui visų esamų ir sukėlimui \$4,000 aukų savaitraščio paramai.

Vajų pradėdant gauta 12 naujų prenumeratų ir \$511.-62 aukų. Geriausiai pasirodė Montrealo-Verduo, Roches-

terio ir Vancouverio lietuviai. Montrealiečiai tik praėjus savaitgalį sudėjo \$224 aukų, gavo naują skaitytoją ir daug atnaujino. Ročesteriečiai visus pralenkė su naujomis prenumeratomis: ten gauta keturios naujos prenumeratos ir sudėta \$65 aukų, taipgi didžiama ten esančių skaitytojų jau atsinaujino prenumeratas. Vancouveriečiai gražų šuoį padarė prisijusdami \$84.62 aukų.

Torontiečiai irgi gražiai pradėjo vaju. Čia pavieniai rėmėjai jau suaukojo virš pusės milijono dolerių ir gautos dvi naujos prenumeratos. Keletas vakininkų gražiai darbuojasi prenumeratų atnaujinime. Torontiečių vakininkų priešakyje šiuo tarpu laikosi pirmesniuose vajuose pasižymėjęs vakininkas J. Valaitis. Jį seka T. Rindzius.

Vienu tarpu daugelis britų skubiai išpardavė savo nuosavybes ir išbėgo. Vėliau jie vėl pradėjo grįžti. Dabar tenai galima gerai pasipelninti. Per Hong Kongą eina didelė prekyba. Spekulantai mano, kad iki 1997 metų, kada sutartis išsibaigs, bus galima daug ką atlikti.

Vien turistai Hong Konge išleidžia apie \$12,000,000 per metus.

Mieste paplitusi prostitucija ir gemblerystė. Reguliariai šią koloniją lanko amerikiečiai kareiviai iš amerikiečių bazių Tolimuosiuose Rytuose.

laiskus jau keletas draugų ir draugų gražiai atsiliepė. Keli prisuntė aukų, o montrealietė P. K. ir A. M. Shultz po naują prenumeratą. Laukiame daugiau tokių atsiliepimų.

Tarprajoninėse lenktynėse gražiai įsitvirtino pirmojoje pirmas rajonas su montrealiečiais-verduniečiais priešakyje. Jie gerai žinodami tikrąją LB ekonominę padėtį, jiems siūlytą kvotą sukelti \$700 aukų ryžtasi pasididinti ir sukeiti visą tūkstantį ir tuo pralenkti torontiečius. Montrealiečiai visuo met garbingai ištesėdavo savo duotą žodį — neabejotina, kad ištesės ir šiame vajuje.

Praeitų metų vajuje skaudžiai atsilikę ketvirto rajono draugai šiame vajuje pirmu atsiliepimu gražiai pasirodė. Vankuveriečių duotą pavyzdį, tikime, paseks ir kiti ketvirto rajono draugai.

Vajų pradėdant iš rajonų gauta sekančiai:

Iš pirmo rajono 2 naujos prenumeratos ir \$240.00 aukų.

Iš antro rajono 2 naujos prenumeratos ir \$62.00 aukų.

Iš trečio rajono \$2.00 aukų.

Iš ketvirto rajono \$87.62 aukų.

Iš JAV 8 naujos prenumeratos ir \$120 aukų.

Vajininkai pagal punktus, pradėdant vaju išsirikavo sekančiai:

- Montrealo vakininkai 278
- Rochesterio vakininkai 111
- Toronto vakininkai 110
- Vancouverio vakininkai 97
- Chicagos vaj. 21
- Worcesterio vaj. 15
- Detroito vaj. 14
- Freesoil vaj. 13
- So. Bostono vaj. 7
- Clevelando vaj. 6
- Winnipegovo vaj. 6
- West Linn vaj. 4

Šio vajuos uždaviniai žymiai didesni ir jų išpildymas yra būtinas dėl Liaudies Balso išsilaikymo. Visus draugus ir drauges prašome kiek galint energingiau pasidarbauti ir gausia uparemti savitraštį. Gautas naujas prenumeratas, atnaujintas ar aukas prašome tuojau prisųsti kaip tik jas gaunate. Tas svarbu dėl vajuos eigos ir savaitraščio išlaikymo.

K. Kilikevičius

Parsiduoda Tabako Farma

250 akrų žemės, iš kurios 63 akrai su ONB teisėmis.

Visi trobesiai nauji; visos mašinos geros.

Parsiduoda geromis sąlygomis. Pardavimo priežastis: nesveikata.

Dėl platesnių informacijų telefonuokit:

602 Ring 15, West Lorne, Ont.

Arba rašykite: F. Kelly, R. R. 2, West Lorne, Ont.

mediniais sautu-
veta pademons-
nepitaria neg-
jai. Tas nepati-
baltųjų valdonų.

osi

oma per Rhee
su savo sėbrais
okacijų ir tokiu
pagrindą Vaka-
ni. Amerikonai
ėjon iš pirmos

ir kitose liau-
atijose pastaru-
judėjimas demo-
režimų. Nacio-
ė, kad pašalini-
ymų, kurie dar
po karo laiko.
kirs jų pamatus.
maišta, kad su-
am taikiam pro-
kitos pusės, ma-
suteiks pagrinda
išimui.

usimas nėra toks
aip kad galvoja
ai.

s stovi Vokietii-
Francijoje ir ki-
Ir jos būtų pa-
alšinimui maišto.
Graikijoje, kaip
britai padėjo de-
Tarybų Sąjunga
gojusį padėti, jei
galbos, ne tik
et ir kitoms liau-
atijoms.

ad nacionalistai
paisią klaidą. Sy-
nusikaltima.

S. J.

Montrealo Žinios

228,197 Darbininkų Padengia Darbo Sutartys

Kvebeko Darbo Santykių Komisijos duomenimis šiuo laiku Kvebeko provincijoje įvairiose industrijose veikia 1,579 kolektyvės darbo sutartys, kurios apima 228,197 darbininkus. Nors tai, žinoma, dar nėra labai didelis skaičius organizuotų darbininkų, bet iš antros pusės, atsižvelgiant į Kvebeko provincijos sąlygas, yra labai gerai. Reikia atsiminti, kad, pavyzdžiui, prieš dešimt ar vienuolika metų šioje provincijoje te veikė tik 654 kolektyvės darbo sutartys ir jos teapėmė vos 91,572 darbininkus. Vadinas, pažanga padaryta didelė!

Autobusai Važinės Pine Ave.

Montrealo Transportacijos Komisija praneša, kad pradedant lapkričio 4 d., autobusai pradės nuolat važinėti ant Pine Avenue, tarp St. Denis ir Atwater termi-

nus, kelio numeris duotas 144. Tai bus didelis palengvinimas, apart bendros važiuotės, tiems, kuriems reikia pasiekti Royal Victoria ligoninę ir, ypačiai, Montreal General ligoninę, nes ligšiol šias dvi ligonines pasiekti buvo gana sunku, išlipus nuo autobuso, reikėjo pėsčiam dar toli eiti į kalną.

Planuoja Perimti Alaus Pardavinėjimą

"Retail Food Merchants Association of Quebec" administratorius Mr. C. A. Majeau praneša, kad eina stiprūs gandai ir, jis sako, yra tam pamato tikėti, kad Quebec Liqueur Commission planuoja paimti alaus pardavinėjimą (kaip dabar degtinės) į savo rankas. Kas reikėtų, kad visos grocernės, kurios lig šiol pardavinėjo alų, nustos leidimų ir, žinoma, teisės pardavinėti alų. Tai būtų didelis ekonominis smūgis grosernių savininkams, jų tarpe nemažai nu-

kentėtų ir lietuvių biznierių. Kodėl "NL" Apart Kolonijų, Nepasako ir Tiesos?

Tūlas F. Žalys, spal. 17 d., "Nepriklausomaj Lietuvoj" skundžiasi, kad jis siuntęs motinai į Lietuvą siuntinį ir būk tai ji "Rusijos valdžia labai apiplėšusi su mui-tu". Sumokėjęs \$55.50. Redakcija duodama jam atsakymą, vietoj paaiškinti, kaip iš tikrųjų yra su tais mui-tais, priverčia dar daugiau praieksmų, ir viskas baig-ta.

Kaip daugelis, taip ir "NL" redakcija žino, kad kurie siųsdami, pav., čia iš Montrealo sumokėjo po \$50 ir daugiau už siuntinį, tai sumokėjo ne "Rusijos" valdžiai mui-to, o siuntinių per-siuntimo agentūroms už patarnavimą. Jų gi visokių yra. Štai, korespondentas turi po ranka dviejų siuntinių pakvitavimus, kurie buvo pasiūti per Montreal Overseas Parcels Service ir už vieną siuntinį užmokėta mui-to \$9.

Išnuomavimui

MONTREAL. — Aš turiu išnuomavimui gerą vietą dėl padėjimo 5 ar 6 automobilių dėl žiemos.

Kreiptis telefonu vakare: RA. 2-7081.

apie virš \$20 už visokį patar-65, o už kitą — \$8.99 ir po navimą, kas, galima sutikti, yra nemažai, bet tai jau ne \$55.50 ir ne mui-to!

Kodėl "NL" redakcija ne-painformuoja bent jau savo skaitytojų teisingai?

Į L.B. Skaitytojus

Gerbiami Liaudies Balso skaitytojai, simpatikai-ės ir rėmėjai-jos! Kaip jau jūs ži-note, su lapkričio mėnesio 1 d. prasidėjo didžioji mūsų visų darbymetė — Liaudies Balso vėjus gavimui naujų skaitytojų, atnaujinimui senų ir sukėlimui dėl laikraš-čio finansinės paramos. Mes Montrealo ir apylinkės pa-žangą ir liaudį mylinti lie-tuviai, visuomet parodėme sa-vo laikraščiui patrijotizmą, parodykime taip lygiai ir šj-met. Pasistenkime gauti naujų skaitytojų (gera pro-ga užrašyti savo giminėms ar pažįstamiems į Lietuvą), kooperuokime be atidėlioj-i-mo atsinaujindami savo pre-numeratas ir sulig savo išga-lės paaukokime tolimesniam laikraščio išsilaikymui.

To tikisi Liaudies Balsas, to tikisi ir jūsų korespon-dentas!

Pagerbė Zavišius

Pereitą šeštadienį čia įvy-do didelis ir gražus balius, surengtas Viktoro ir Veroni-

Sveikata

Neaiškios lyties žmonių retkarčiais pasitaiko šen ar ten. Tai vis prigimti trūkumai, pseudohermafroditai. Tokie asmenys turi vienos lyties menkai išvystytus or-ganus, turi taipo pat ir ki-tos lyties organų pėdsakus.

Kai kada galima daug padėt tokiems dvilypės lyties žmonėms, perkeist jų lytį į katrą nors ryškesnę pusę. Būk tai vaikas, su menkais vyriškais organais, turėjo moteriškų savybių ir polin-kių. Operacijos keliu tapo prašalinti jam suvytę pau-tai. Ilgokai jam buvo duoda-mi moteriški hormonai, ir vaikas pavirto mergina. Moteriški lyties organai pa-sidarė esą stipresni už vy-riškuosius, ir dar labiau iš-ryškėjo moteriškumas, po operacijos ir moteriškus ly-ties hormonus bevartoiant.

Vėžiui gydyt minkštose kūno dalyse, moters iščių (gimdos) burnelėj arba kak-le, paprastai vartojami ra-džio (radiumo) grūdėliai ("radium seeds"). Tačiau daug saugiau ir patogiau šitokiais atsitikimais vartot radioaktyvaus aukso laibutę vielą, apvilktą aplinkui su paprasto (neaktyvaus) auk-so tūtele: "radioactive gold wire".

Kraujaligė "leukemija" daug pavojingesnė už anemiją. Anemija, su kokiais rau-donųjų kraujo narvelių trū-kumais, lengviau pataisoma, nors ir anemijos yra gres-mingų rūšių. Bet leukemija dar blogesnė. Čia susidaro per daug baltųjų kraujo skri-tulėlių ir jie nesiduoda ma-žinami. Prisieina nuolat da-vinėt ligoniui kraujo perlie-jimą, bet tai tik laikinai pail-gina gyvenimą.

Vaistų visiškai išgydyti leukemiją nėra. Bet paga-minti vaistai "6-mercaptopu-rine" laikinai apstabdo leu-kemiją ir palengvina ligonio savijautą.

Dr. J. J. Kaškiaučius

kos Zavišių giminių bei arti-mųjų draugų ir draugių, at-žymėjimui jų 35 metų vedy-binės sukakties.

Jubiliatai susilaukė daug nuoširdžių sveikinimų ir lin-kėjimų ir buvo apdovanoti gražiomis ir vertingomis do-vanomis.

Serga

Ignas Skikas vėl sunkiai susirgo ir randasi ligoninėje. Taipgi susirgęs Lietuvių Vy-tauto klubo vice-pirmininkas Vincas Naujokas, kuris irgi randasi ligoninėje. Deja, ne-teko patirti kaip vieno, taip ir kito, kurioje ligoninėje jie randasi.

J.—

Kas Kaip Re

Jau pradėjome gauti jaus darbo rezultatų. Pu-vaus pradžia padarė ro-teriečiai. Ten gauta ketu naujos prenumeratos, ke-ka atnaujinta ir sudėta aukų. Aukojo: Ročester-š. ir W. Černauskai po \$5.00; G. Daukus ir jū torontiečių "taksai" \$5.00; J. Stanley \$3.50. Vinckunas, G. Savege Zirgulis po \$2.00; S. M-lis, G. Mockevičius. L-ner, S. Gendrenas, A. bienė, P. Čereška ir Adams po \$1.00; penki r-

Toronte

LIAUDIES BALSAS

Metinis

Parengima

įvyks

šeštadienį, Gruodžio 8

Ukrainų Šokių Salė 300 Bathurst St.

Prašome ruoštis dalyva

Rengėjų

Siųskite Si-Kitus Tarybu

Sakas

Siunčiame 314 BARTON

Te Siunčiame jūsų pačių maisto ir vaist Siuntiniai pilnai ga

DOMES!!!

Gal turite šeim- kuriems reikia. paga siųsdami svarbių me- telefonuokit ar užėiki Mes dabar turime or- re

Taipgi turime polio-

V A I

DEPENDA

1147 Dundas Priešais LE. 6-2139

\$10.

Jeigu mes leisim

Sowin

225 OSSINGTON A

Pardavin- Aliejaus

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lo- vų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Vindsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą

Moderniškiausią Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS

Zieminius ir Vasariškus Drabužius | Mūsų Modernišką Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruuch Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Dešimt Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

8537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623 Valandos: Nuo 3 iki 9 val. per pietų

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kaimoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BEfair 4860 Montreal 2, P. Q., Canada

lyties žmonių pasitaiko šen ar pasitaiko trūku- dohermafroditai. enys turi vienos kai išvystytus or- tai pat ir ki- organų pėdsakus.

galima daug pa- svilypės lyties perkeist jų lytį į ryškesnę pusę. kinas, su menkais organais, turėjo savybių ir polin- raijos keliu tapo jam savytė pau- jam buvo duoda- ski hormonai, ir pavirtė mergina. lyties organai pa- stipresni už vy- ir dar labiau iš- moteriskumas, po ir moteriskus ly- onus bevartojant.

gydyti minkštose se, moters išėjų būnelėj arba kak- tai vartojami ra- dumo) grūdėliai seeds). Tačiau iau ir patogiau si- stikimais vartot vaus aukso laibutę vilktą aplinkui su (neaktyvaus) auk- "radioactive gold

gė "leukemia" jingesnė už anemi- ja, su kokiais rau- aujo narvelių trū- ngviau pataisoma, nemijos yra gres- šių. Bet leukemija snė. Čia susidaro altųjų kraujo skri- jie nesiduoda ma- risieina nuolat da- niui kraujo perlie- tai tik laikinai pail- enimą.

visiška išgydyti nėra. Bet paga- tai "6-mercaptopi- inai apstabdo leu- palengvina ligo- nio

J. J. Kaškiančius

giminių bei arti- ugų ir draugų, at- ni jų 35 metų vedy- akties.

ai susilaukė daug ū sveikinimų ir lin- r buvo apdovanoti ir vertingomis do-

Skikas vėl sunkiai r randasi ligo- nėje, isirgęs Lietuvos Vy- bo vice-pirmininkas Naujokas, kuris irgi ligo- nėje. Deja, ne- arti kaip vieno, taip kurioje ligo- nėje asi.

J.—

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

Jau pradėjome gauti va- jaus darbo rezultatų. Puikią vajuos pražią padarė ročes- teriečiai. Ten gauta keturios naujos prenumeratos, kelioli- ka atnaujinta ir sudėta \$65 aukų. Aukojo: Ročesterietis Š. ir W. Černauskai po \$10; F. Kurkulis ir R. Barauskas po \$5.00; G. Daukus ir dvie- jų torontiečių "taksai" po \$5.00; J. Stanley \$3.50; M. Vincunas, G. Savege ir P. Zirgulis po \$2.00; S. Mane- lis, G. Močekvičius, L. Viz- ner, S. Gendrenas, A. Duo- bienė, P. Čereška ir B. Adams po \$1.00; penki rėmė-

jai po 50 ct.

Pereitą šeštadienį Toronte lankėsi ročesteriečiai J. P. Andersonai atsinaujindami prenumeratą gražiai papildė virš minėtas aukas. Jie atsi- naujindami prenumeratą pa- aukojo \$5.50.

S. Rainard, Dorchester, Mass., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Amer. Liet. P. Klubo \$1.00 aukų.

M. Vidrukas, Winnipeg, prisiuntė atnaujintų prenu- meratų.

B. Z. Klemkai, Joliette, Que., reikšdami padėką jų vedybinės sukakties ruošė- jams paaukojo \$4.00.

S. Ilakis, Toronto, užpre- numeravo LB savo broliui Lietuvon.

T. Rimdžius, Toronto, pri- davė atnaujintų prenumera- tų ir nuo A. Petraičio ir J. Zukauskos po \$1.00 aukų, taipgi už jo išplatintą spau- dą \$3.50.

F. Bočiulis, Toronto, pri- davė atnaujintų prenumera- tų.

J. Zebrys, So. Euclid, Ohio, prisiuntė atsinaujinimą ir vieną naują prenumeratą.

P. Zabiela, Verdun, Que., užprenumeravo LB savo gi- minėms Lietuvon.

O. Grinkus, Vancouver, B.

C., prisiuntė nuo P. Bukio \$2.00 aukų.

D. G. Jusius, Worcester, Mass., prisiuntė nuo LLD 11 kp. rudeninio spaudos pikniko \$15.00 aukų.

B. Surma, Fort Erie, Ont., užsiprenumeravo LB ir pa- aukojo \$1.00.

A. Stakenienė, Freesoil, Mich., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir paaukojo \$5.00, taipgi nuo dviejų rė- mėjų po 50 ct. aukų.

Detroitietis J. A., prisiun- tė atnaujintų prenumeratų ir \$10.00 surinktų aukų. Auko- jo: M. Padolskis, K. Vidugi- ris, F. Gustaitis, M. Prake- vic, J. Bacevic, J. Kairis, A. Mačis, P. Gyvis, G. Janonis ir A. P. po \$1.00.

Čikagiečiai, per Ch. En- driukaitį prisiuntė vieną naują prenumeratą, atnau- jintų ir \$5.50 aukų. Aukojo: J. Puodžiunas \$5.00 ir vienas

rėmėjas 50 ct. F. Gaižauskas, Toronto, atsisteidamas už spaudos darbus paaukojo \$4.00.

J. Valaitis, Toronto, pridavė kelioliką atnaujintų pre- numeratų ir \$6.00 surinktų aukų. Aukojo: M. Turkus \$4.00; T. Kamičaitienė ir L.

Gruodienė po \$1.00. Patys atsinaujindami pre- numeratas, paaukojo: A. Balsis, Toronto, \$6.00; V. Bareisis, New West- minster, B. C., \$1.00. Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Odos O D O S Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausios kainos ir mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.

Visi reikmenys dėl aukštų batų \$10. Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (I pietus nuo College St.)

Šeštadienį atdara visą dieną.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priman persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius iš naujų ar dėvėtų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

1162 Dundas St. W. — 2223 Dundas St. W.

WINNIPEGE: — 887 Main St.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANČIŲ DĖMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrin- sime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nuro- dysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesį, siuntinį pa- siųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nespakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius To- ronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

2223 Dundas St. W. — LE. 7-1422

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Telefonas: LE. 2-8928

Siųskite Siuntinius į Lietuvą ir Kitas Tarybų Sąjungos Kraštus per

Sakas Parcel Service

Siunčiame per Ukrainka Knyha 314 BARTON ST., HAMILTON, ONT. Tel. JA. 99870

Siunčiame jūsų pačių sudarytus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų siuntinius iki 19 svarų. Siuntiniai pilnai garantuoti ir siuntėjo apmokėti

DĖMESI!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pa- siųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington Priešais "Ukrainka Knyha"

LE. 6-2139 Toronto

\$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE. LE. 5-5120

Pardavimas ir Aptarnavimas Aliejaus Degintuvų ir Pečių

A. BALTRUNAS

Dainavos Pavasaris

(Taša)

Tai jau buvo per daug. Galima buvo laukti bet kokių priekaištų, tačiau, kad Imperatorius taip pikta tyčiotųsi iš jo padėties iš visų tų smūgių, kuriuos jis vienas turėjo pakelti per tuos pusantų metų, — šito nesitikėjo Drižas. Jo plati kakta staiga pablyško, spazmiškai ėmė trūkioti veido raumenys, akys sudrėko. Ranka nejučiomis nuslydo palaidinės skvernu ir priglūdo prie užsegto parabelio įmautės.

— O tu ką jau nuveikei? — dusliai iškošė pro dantis Drižas, isisiurbdamas akimis į Kiaunę. Jo smakras ir supliuškęs pagurklis be perstojo virpėjo. — Iš patriotizmo, taip sakant, ėmeisi krautuves plėšti? ..

Imperatorius krūptelėjo. Vienai akimirksniui jo rudose akyse sužibo aštrios pykčio kibirstys, bet ir vėl staiga išblėso. Valdeno diversantų mokykloje iškvieta nervų disciplina, matyt, dar nebuvo išgaravusi. Greitosiomis sumetęs, kad dabar ne laikas ir ne vieta asmeniškoms ambicijoms, jis prakalbo ramiau ir taikiau:

— Nieko čia blogo, Doleri. Kokiais pinigais jie mums moka, tokiais mes ir perkame. ..

Dar prieš aušrą Drižas pasiuntė rudį ir Vydūną į vienasėdžius paieškoti samagono. Likęs vienas su Kiaune, jis išdėliojo priešais Robertą visas savo kortas: nusivylimus, tulžingą neišlietą pyktį, lūkesčius. .. Bet ir šį kartą Imperatorius nepagudėjo. Paniuręs, nepakeldamas galvos, jis klausėsi nelinksmo Drižo pasakojimo. Tik retkarčiais numodavo ranka, burbtelėdavo:

— Štabas tau ne magazinas. Mokėjai prarast automatus, mokėk ir vėl juos gauti. ..

— Laukit, laukit! .. Nėra ko laukti, reikia veikti pačiam!

Ne tiek iš šiurkščių replikų, kiek iš visos Imperatoriaus laikyenos Drižas jauitė, kad ir tas gyvena ne per geriausiai. Iš viso, Kiaunė vengė pasakoti apie save. Tačiau iš vienazodžių jo užuominų buvo galima spręsti, kad ryšiai su apygardos štabu labai silpni, o nauda iš jų — dar menkesnė. Tačiau jis ir toliau laikėsi kaip vyresnysis Drižo atžvilgiu, dar trumpus, lakoniškus sprendimus:

— Su Norkūnu nėra ko ilgai terliotis. Du automatus aš duosiu. Šoviniiais pasirūpink. Vyras — irgi,

Rūsyje buvo prirūkyta, tvanku. Drižas atidengė plyt galiu pridengtą pamatų langelį ir ėmė skaldyti balanas. Kol jis įkūrė skardinę plytelę, užkaitė puodą vandens, Kiaunė sukiojo vos vos zireziantį radijo aparatą, klaidžiojo blausiu žvilgsniu po skendintį prieblandoje rūšį.

— O Vydūnas vis dar tebesitampo su savo muzika, — paimdamas į rankas nutriušusį smuiko futliarą, paklausė jis.

— Tebesitampo. .. — nepasukdamas galvos nuo krėsnelės, atsiliepė Drižas. — Abelnai, naudosi iš jo, kaip iš. ..

Kiaunė atidarė futliarą, pavartė smičių rankoje, kepštelėjo pajuodusiu nagu stygą. Gūdus, virpantis skambesys nuaidėjo rūsyje. Robertas jau ruošėsi padėti smuiką į vietą, kai atsitiktinai, prisidėdamas popirosą, jis žvilgsniu užkliudė laikraščio skiautėlę, kyšančią iš po futliario pamušalo. Nieko negalvodamas, Kiaunė užkišo pirštą už atbrizgusio žalia aksmo ir ištraukė sulankstytą, pajuodusią nuo pirštų laikraščio iškarpa. Tyliai perskaitęs kelias eilutes, jis staiga dėbtelėjo į tupintį prie krosnelės Drižą ir besistengiantį įpūsti nenorom smilkstančias prakuras, pasišaukė. Toliau jau skaitė jie abu:

„... štai kodėl mes dar kartą išpėjame gaujų dalyvius, kol nevilu: nutraukite ryšius su lietuviškai vokiškaisiais nacionalistais, išeikite iš miškų, atsiveskite su savimi gaujų vadus, kurie priešinasi tarybų valdžiai ir kliudo jums stoti į sąžiningo gyvenimo kelią. ..“

— Ką tu pasakysi? — nepaleisdamas iš rankų lapo ir nepakeldamas galvos, dusliai paklausė Kiaunė.

— Žaltys! .. — griekštelėjo dantimis, iškošė vienintelį žodį Drižas.

Į rūsio dureles jau stukse no grįžtantieji su samagonu. Kiaunė greitai įkišo lapuką kišenėn, užsegė smuiko futliarą ir sugrįžo prie radijo aparato.

— Susirūpinęs ir neramus brido per kadugyną Ančiulis, palikdamas tiziam sniege giliai įsispaudusias pėdas. Laukuose ir pamiškėje jau juodavo aptirpusios kalvelės, kyšojo pernykščių ražienų spaičiai, nurudusios žolės kuokštai, o čia, girioje, dar visur tebebolavo sniegas. Tik oras buvo toks minkštas, gausiu, kvepiam pušų sakais, lazdynų žirginių dulkėmis,

Skardžiai čiepsėjo raudonakaliai paukščiukai medžių šakose, kažkur toliau kerštingai krankė varnos.

Krūpčiodamas nuo kiekvieno užmintos šakelės treks telėjimo, Ančiulis, nuolat apsižvalgydamas, gūrinio eiguvos sandėlių link, kur jam dar iš vakaro buvo liepęs ateiti Drižas.

„Ir ko jie dabar iš manęs nori? Užmatys kas, neduok viešpatie, gyvas prapuolęs!“ — baimingai galvojo Ančiulis, gūždamasis į aukštą baroninę apykaklę. — Negi dėl tos vienos užuominės? ..“

Visokiausios mintys lydėjo jį čia, einantį niekieno nevaikščiojamu miško taku. Galvojo Ančiulis ir apie „miškinius“, kurie pernelgy dažnai ėmė lankytis pas jį, ir apie artėjantį pavasarį, sėją. Prieš keletą dienų jis užsiminė Drižui, kad tokie dažni užeidinėjimai nepasibaigsią geruoju. Gaujos vadas tada tik susiraukė, paraudė, bet nieko nesakė. O dabar, mat, vėl kažko kviečiasi. .. Negerai taip. Ir pavasaris jau čia pat. Tik nežinia dar, kaip bus su sėjimu? Nors Šilinis ir sakė, kad gal jis dabar atsimti Laucei paduotąjį pareiškimą, bet kad ir vienam likti nebejauku. Prievolės didelės, o jei-gu dar pakels kiek — amžiais nebeatsiteisi. O ten, kolchoze, žinia, irgi nebus pyragai. Kur tai matęs, kad jį, gaspadorių, atėjęs koks nors skudurius ragintų į darbą nelyginant kokį kumetį? Už praskynos miškas buvo dar tankesnis. Atsidūręs prieš susiraizgusių lazdynų užtvarą, Ančiulis sustojo, nubraukė nuo kaktos prakaitą.

„O gal grįžti namo? — pagalvojo senis. — Negi dabar čia klaidžiosi kažin kol?“ Tuo metu kairėje brakštelėjo palenkta šaka, ir Ančiulis, pajutęs kiju besidaužančią širdį, išvydo po egle stovintį Vilką.

— Visgi atėjai, dėde? — blykčiodamas auksiniais dantimis, nusišypsojo rudis. — O mes jau senokai tavęs laukiame. Elme, nuvesiu. ..

— Kur taip? — be didelio džiaugsmo pasiteiravo senis.

— Tuojau pamatysi, dėde. Argi be reikalo trukdytume mes tavę.

Nuleidęs galvą, Ančiulis sekė įkandin rudžiui, kol pagaliau juodu atsidūrė ištryptoje miško aikštelėje. Pro medžius buvo matomi dar keli vyrų siluetai.

— Robertas? .. — net sumojavo rankomis senis, pamatęs tarp kitų ir Kiaunę. — Ačiū dievuliui, kad bent tave gyvą saugo! O su motuše jūsų, tai matai kaip. ..

Bet Robertas, atrodo, netik paašikino Ančiuliui, kad nebuvo linkęs į šnekas. Jis pats per Drižą pakvietęs jį čia kaip „visuomenės atsto-

va“. Tegul žmonės žiną, kad jie, Lietuvos partizanai, ne kokie banditėliai ar kriminalistai, o tėvynės gynėjai, kurie žiauriai, bet teisingai keršija visiems išdavikams, kas tie bebūtų. Už tai ne bodėtis jais, bet visokeriopaip remti reikia. ..

Tik dabar Ančiulis pastebėjo surištomis rankomis sniege gulintį žmogų. Suplėšytas švarkas kėpsojo nušaliau pamestas po eglaitę, o pats žmogus su kruvinais marškiniais, atrodo, buvo nebegyvas.

— Kam jūs jį? .. — blykšdamas pravebleno Ančiulis.

— Į kolchozą, rupūžė, pirmasis padavė pareiškimą. Gal ir pažįsti tu jį? Subartoniškis. ..

Drižas bato spyriu pavertė žmogų ant šono, ir tik dabar Ančiulis pastebėjo, kad jo akys dar praviros. Bet vėdas buvo taip sumuštas, ištinęs ir pamėles, kad vargu jį bepažintų ir tikrasis tėvas. O vis dėlto Ančiulis, sutikęs nebūly ir kartu klausiantį žmogaus žvilgsnį, krūptelėjo, staiga nusisuko, slėpdamas savo veidą.

Prisidėjęs ant kelmelio, senis matė, kaip banditai spyriais pakėlė žmogų nuo žemės, nuvarė jį į aikštelės kampą, užtaisė šautuvus. Drižas dusliu, girgždančiu balsu perskaitė „mirties nuosprendį“ pirmajam Subartonių kaimo kolektyvinio ūkio valstiečiui ir tuo pačiu baltu popieriaus lapuku davė ženklą Vilkiui. Trinktelėjo vienšas šūvis. Nuo pušų pabiro sausi spygliai.

Ančiulis sėdėjo pastėręs, apstulbintas ir, keistai vapšėdamas pablyškusiomis lūpomis, kartojė:

„Viešpatie, pasigailėk. .. Viešpatie Jėzau Kristau. ..“

Bet netrukus jis pamėtė tai, kas galutinai senį išmušė iš pusiausvyros. Pradžioje jis galvojo, kad tik sapnuoja. O gal tik juokais Drižas atėmė iš Vydūno rankų šautuvą ir paliepė stoti po tą pačią pušim, po kuria jau gulėjo nebegyvas valstietis? Bet tai nebuvo nei sapnas, nei juokas. Tik vienas Vydūnas iš pradžių dar nesuprato, ko iš jo nori Drižas ir išblyškęs žiūrėjo didelėmis, nustebusiomis akimis į jį. Tuo metu žengė artyn Robertas Kiaunė ir, ištraukęs iš kišenės laikraščio skiautėlę, pakiso ją vaikiniui.

— Perskaityk! Perskaityk garsiai, kad visi girdėtų! Supranti ttu, juode!

Vydūnas lyg nesavomis rankomis paėmė popieriaus lapuką, bandė kažką aiškintis, bet prišokęs Drižas trinktelėjo jam šautuvo buožę į krūtinę taip, kad vaikinas tik pasverdėjo ir nejučiomis žengė kelis žingsnius arčiau nurodytos pušies.

— Skaityk! — dar kartą

kimiai riktelėjo Robertas Kiaunė, nervingai gnauzydamas rankoje parabelio rankeną.

Atrodė, kad vaikiniui reikėjo nežmoniškų jėgų, kol jis pagaliau pajudino sustingusias lūpas ir neatpažįstamai pasikeitusiu balsu ėmė skaityti:

— ... mes dar kartą išpėjame. .. išeikite iš miškų, atsiveskite su savimi gaujų vadus, kurie. ..

Ančiuliui pasirodė, kad ne parabelis trinktelėjo Kiaunio rankoje, o tik kažkas sudunksėjo jo paties krūtinėje, ir dėlto vėl šykščiai nubiro keli sausi pušų spygliai.

Netaręs nė vieno žodžio, iš siaubo pamiršęs net kaliošus sniege, Ančiulis vienais veltiniais klampojų sniegu, nesidairydamas ir nebeatsigrėždamas, tik akimis ieškodamas savo senųjų pėdų. Pamatęs jas, senis persižegnojo ir lyg pablūdęs ėmė bėgti. ..

— O —

Nors ne toks smagus kaip anksčiau, bet svetimųjų akyse ir dabar Kasiulis stengėsi neparodyti savo sielvarto. Tik likęs namuose vienas, jis vis dažniau prisėdavo gale stalo ir, įsižiūrėjęs pro langą sustingusiu, stikliniu žvilgsniu į laukų tolumą, mąstydamas. Mintys buvo sunkios, slegiančios.

„Kada gi baigsis, pagaliau, visa ta neišbrendama baimė, amžinas netikrumas? ..“ — klausdavo pats save valstietis.

Kartais, rodos, jis tarsi ir apsiprasdavo su padėtimi, galvodavo, kad, matyt, taip reikia, kad kitaip būti negali. Bet vos tik Kasiulis išėdavo į kaimą, susitikdavo su žmonėmis, — apie ką besikalbėtų, o krūtinėje vis tiek staiga skaudžiai nudilgindavo. Kiti šneka apie ateitį, kažko tikisi, laukia, o jam — nėra ko laukti. ..

Nuo nemigos, baimės, amžino susikrimtimo staiga pašlįjo sveikata. Vis dažniau ėmė svaigti galva, raibuliudavo akyse. O kai kartą, besėdamas vandenį, jis nugriuvo prie šulinėlio be sąmonės, žmona ėmė varyti jį pas Merkinės felčerį. Nuėjo. Felčeris apžiūrėjo, stengėsi išklausinėti. Būt ką gi jam galėjo atsakyti Kasiulis? Nutylėjo, ir viskas. O felčeris išrašyti milteliai taip nieko ir nepadėjo. ..

Kelis kartus Drižas, lyg ir norėdamas suraminti šeiminką, miglotai pratarė, kad neva žadą jie netrukus persikelti į kitą vietą. Bet taip pažadai pažadais ir liko. Tik dingusio Vydūno vietoje atsirado kiti du — nauji, Kasiuliui visai nepažįstami vyriškiai. Kartą Drižas atsinešė iš rūsio Vydūno smuiką ir taip trenkė į kampą, kad tik gabalėliai pabiro į visus kam-

pus. Valstietis tik po k laiko išdrįso paklausti, pasidėjęs muzikantas. Jos vadas pažūrėjo į šė ninką tiriančių žvilgs pratarė:

— Teisybės, Kasiuli, pasaulyje ieškot! — ir juokė kažkaip keistai, lūpu.

O vaikai, rytą susis smuiko šukeles ir stygą gai jas derino prie bal lių, stebėdamiesi, kodėl negrojančios taip grė kaip ano „dėdės“ rankos

Apie Vydūno sužad Kasiulis sužinojo vėliau. lėdamas lovoje, jis pas jo, kad jeigu pirkioje kai tylu, gerai įsiklausiu lima suprasti rūsyje bes bančiųjų žoožius. Gal niai pelė papuvusiame g tarpentyje išgraužė sk gal dabar jo paties k pasidarė tokia jautri tempta? ..

„Jie patys užmušė s ki? .. — su pasibaisė mastė Kasiulis. — Jau nebe prieš gerą. .. Vilk tie, sako, vienas kito gaili. ..“

Nuo to karto Kasiulis džiaui laukdamas išsva sios akimirks, kada b tai paliks jo namus, vis niau slaptai klausydavo pokalbių. Nors ir ne būdavo galima suprast ypač jeigu kalbantieji vėdavo toliau, kur prie įėjimo angos, — iš kirų replikų, atskirų žė Kasiulis suvokdavo, ap jie kalbėdavo. Jam tik d paaiškėjo, kad bandita čia vengia pasirodyti kaime todėl, kad neprą jū čia ieškoti. Jie nua tolimesnius kaimus, ten sirūpina maistu, turi ryšininkus. Ir nors kaip žas griežt dantimis, kai cė laikė uždaręs apyl taryboje rivašiūniškuis prieti arčiau nedrįso, jo, kad kartu yra atvyku liaudies gynėjų grupė.

Tą vakarą Kasiulis ilg užsibuvo tvartelyje. Ne bėdamas paliuobė pars sužiūrėjo vištas. Užrė pagaliu duris, kad nakt sėlinusi lapė nesusima vagiliauti, jau visai sutė šlepsėdamas purvinu ki grįžo pirkion. Vaikai m jo. Žmona, nuleidusi t kojas, vienmarškinė sė krosnies ažušalėje, pot vo. Nedėgdamas lemp Kasiulis susrėbė paliktus stalo barščius, tamsoje šlavė į delną duonos t nius, užgėrė vandens ir gulė.

Pamažu slinko pirmo minutės. Vaikai per m kartais sukosčiodavo, v vo, kažką greitosiomis beldžiavo ir vėl šnarptė migo ir žmona. Kasiulis žindavo jos tylų, vienod savimą su retkarčiais sprūstančiais atsidusir Valstietis apsvirtė ant

ktelėjo Robertas
nervingai gniauzy-
ankoje parabelio

kad vaikiniui rei-
nioniškų jėgų, kol
au pajudino sustin-
pas ir neatpažista-
keitusiu balsu ėmė

mes dar kartą ispė-
šeikite iš miškų, at-
su savimi gaujų va-

ui pasirodė, kad ne
trinktelėjo Kiau-
nkoje, o tik kažkas
jo paties krūti-
lto vėl šykščiai nu-
sakišasi pušų spygliai.

s nė vieno žodžio, iš
amiršęs net kaliošus
anciulis vienais vei-
ampėjo sniegu, ne-
mas ir nebeatssi-
as, tik akimis ieško-
vo senųjų pėdų. Pa-
s, senis persišegno-
pablūdęs ėmė bėg-

— o —
ne toks smagus kaip
bet svetimųjų aky-

ar Kasiulis stengėsi
yti savo sielvarto.
namuose vienas, jis
iaut prisėdavo gale
jsižiūrėjęs pro lan-
stingusiu, stikliniu
i laukų tolumą,
vo. Mintys buvo
slegiančios.

gi baigsis, paga-
a ta neišbrendama
amžinas netikru-
— klausdavo pats
stietis.

is, rodos, jis tarsi ir
davo su padėtimi,
vo, kad, matyt, taip
kad kitaip būti nega-
vos tik Kasiulis išei-
aimą, susitkdavo su
is, — apie ką besi-
o krūtinėje vis tiek
kaudžiai nudilginda-
ti šneka apie ateitį.
ikisi, laukia, o jam —
o laukti.

nemigos, baimės, am-
sikrimitimo staiga pa-
ėikata. Vis dažniau ė-
igiti galva, raibuliuo-
kyse. O kai kartą, be-
nas vandenį, jis nu-
prie šulinėlio be są-
žmona ėmė varyti jį
erkinės felcerį. Nuėjo.
s apžiūrėjo, stengėsi
sinėti. Bet ką gi jam
atsakyti Kasiulis?
ėjo, ir viskas. O felce-
asyti milteliai taip nie-
nepadėjo.

s kartus Drižas, lyg ir
mas suraminti šėmi-
miglota prasitarė,
eva žada, jie netrukus
elti į kitą vietą. Bet
azadai pažadais ir liko.
ngusio Vydūno vietoje
do kiti du — nauji. Ka-
visai nepažįstami vy-
i. Kartą Drižas atsine-
sio Vydūno smuiką ir
renkė į kampa, kad tik
liai pabiro į visus kam-

pus. Valstietis tik po kurio
laiko išdrįso paklausti, kur
pasidėjęs muzikantas. Gau-
jos vadas pažūrėjo į šėmi-
ninką tiriančių žvilgsniu,
pratarė:

— Teisybės, Kasiuli, išėjo
pasaulyje ieškot! — ir nusi-
juokė kažkaip keistai, puse
lūpų.

O vaikai, rytą susirinkę
smuiko šukeles ir stygas, il-
gai jas derino prie balanė-
lių, stebėdamiesi, kodėl jos
negrojančios taip gražiai,
kaip ano "dėdės" rankose...

Apie Vydūno sušaudymą
Kasiulis sužinojo vėliau. Gu-
lėdamas lovoje, jis pastebė-
jo, kad jeigu pirkioje visi-
kai tylu, gerai įsiklausius ga-
lima suprasti rūsųje besikal-
bančiųjų žodžius. Gal nese-
niai pelė papuvusiamė grindų
tarplentyje išgraužė skylę, o
gal dabar jo paties klausia
pasidarė tokia jautri ir i-
tempta?..

"Jie patys užmušė savi-
ki? — su pasibaisėjimu
mąstė Kasiulis. — Jau visai
nebe prieš gerą... Vilkai, ir
tie, sako, vienas kito pasi-
gaili..."

Nuo to karto Kasiulis, go-
džiai laukdamas išsvajoto-
sios akimirkos, kada bandi-
tai paliks jo namus, vis daž-
niau slaptai klausydavosi jų
pokalbių. Nors ir ne viską
būdavo galima suprasti, —
ypač jeigu kalbantieji sto-
vėdavo toličiau, kur nors
prie įėjimo angos, — iš pas-
kirų replikų, atskirų žodžių
Kasiulis suvokdavo, apie ką
jie kalbėdavo. Jam tik dabar
paaiškėjo, kad banditai ty-
čia vengia pasirodyti savo
kaime todėl, kad nepradėtų
jų čia ieškoti. Jie nueina į
tolimesnius kaimus, ten ap-
sirūpina maistu, turi savo
ryšininkus. Ir nors kaip Dri-
žas griežė dantimis, kai Lau-
cė laikė uždaręs apylinkės
taryboje rivašūniškius, —
prieiti arčiau nedrįso, žino-
jo, kad kartu yra atvykusi ir
liaudies gynėjų grupė.

Tą vakarą Kasiulis ilgėliau
užsibuvo tvartelyje. Nesku-
bėdamas paluobė parsiuką,
sužiūrėjo vištas. Užrėmęs
pagaliu duris, kad naktį at-
sėlinusi lapė nesusimanytų
vagiliauti, jau visai sutemus,
šlepsėdamas purvinu kiemu,
grįžo pirkion. Vaikai miego-
jo. Žmona, nuleidusi basas
kojas, vienmarškinė sėdėjo
krosnies ažušalėje, poteria-
vo. Nedegdamas lempelės,
Kasiulis susrėbė paliktus ant
stalo barščius, tamsoje su-
šlavė į delną duonos trupin-
us, užgėrė vandens ir atsi-
gulė.

Pamažu slinko pirmosios
minutės. Vaikai per miegus
kartais sukosi davavo, virka-
vo, kažką greitosiomis šve-
beldžiavo ir vėl snarpsė. Už-
migo ir žmona. Kasiulis pa-
žindavo jos tylą, vienodą ai-
savimą su retkarčiais iš-
sprūstanciais atsidusimais.
Valstietis apsvirtė ant kito

sono, mėgino prisnūsti, bet
ir vėl nejučiomis įrėmė išsi-
blaičiusį žvilgsnį į pajuda-
vusias lubas.

Pro langą tryško sidabrinė
mėnulio šviesa. Ant apšvies-
to stalo buvo matoma palik-
ta tabakinė, tuščias molinis
dubuo, apverstas šaukštas.

Rūsyje tarškėjo, borbė ra-
dijo aparatas. Kasiulis žino-
jo, kad dabar dvylikta va-
landa (Drižas visuomet tuo
laiku klausydavosi radijo),
kad netrukus ir ten, apačio-
je, visi sumigs. Galop liks
budėti tik jis vienas...

Kasiuliui dabar aurodė,
kad nėra pasaulyje didesnės
laimės, kaip nors vieną naktį
išmiegoti ramiai, netrikdo-
mai. Bet koks gi miegas, ka-
da be perstojo lenda į svaigs-
tančią iš nuovargio galvą
viena už kitą juodesnės min-
tytys ir auga, plečiasi tarsi ri-
buliai, įmetus upėn akme-
nį?.. Persipindamos su li-
guistai budriais trumpais
sapnais, tos juodos mintys
vesdavo žmogelį į nevilgtį. Jis
pavydėdavo miego vaikams,
žmonai, norėdavo keltis, pa-
žadinti visus... Bet ir vėl
palikdavo lovoje, sukandęs
dantimis antklodės kampa,
drėkindamas pagalgė aitrio-
mis ašaromis...

Radijas nutilo. Drižas kaž-
ką garsiai pasakė, kiti nusi-
juokė. Sulaikęs kvėpavimą,
nuleidęs galvą į sienos ir lo-
vos tarpą, Kasiulis įsiklausė.
Banditai kalbėjosi vėl taip
tyliai, taip neaiškiai, kad
nieko nebuvo galima supras-
ti. Ir tik vėliau Kasiulis ė-
mė sugaudyti vieną kitą žo-
dį. Staiga jis žaktelėjo iš nu-
stebimo ir, nepasitikėdamas
savo ausimis, atsisėdo lovo-
je. Juk nesapnuoja jis: Dri-

žas aiškiai išsitarė, kad nuo
dabar Kasiulis turėsias kur
bulves supilti? Taip ir pasa-
kė: "nuo dabar". Baisiai pla-
kančia širdimi valstietis vėl
priglūdo į tarpšienį, godžiai
gaudydamas kiekvieną gar-
są.

Ne, jis negalėjo apsirikti!
Dieve mano, už ką ta nenu-
pelnyta palaima?.. Jie išeis,
ir jis vėl gyvens kaip gyve-
nes!..

Kasiulis norėjo pažadinti
žmoną, pasidalinti su ja sa-
vo džiaugsmu, bet bijojo pa-
judėti iš vietos, kad staiga
nepasirodytų, jog visa tai tik
sapnas. Ne, pasakyt visada
jis suspės... Bet apie ką jie
dar ten kalba? Drižas sunie-
kino Vilką, kad didžiausia
kvailystė būtų padėgti su-
vežtus mokyklos statybai
raštus: žmonės ką pagalvo-
tų apie juos? Norkūnas —
kitas dalykas. Pats Drižas
asmeniškai suvarysias jam į
kaktą apkabą...

"Jie išeis, tikrai išeis!..
— be balso judino Kasiulis
lūpas. — Ir dar kažką apie
Norkūną minėjo..."

Tik pamažu jis suprato ry-
šį tarp tų dviejų dalykų: iš-
eidamas Drižas nutarė atker-
šyti Norkūnui. Taip, jie išei-
dami užeisias pas Norkūną, ir
tada jau būsias paskutinis
atsiskaitymas.

"Užmuš mokytoją?.. Mū-
sų mokytoją!.. — iš pasi-
baisėjimo virptelėjo žmogu-
tis ir net pats nepajuto, ka-
da išblėso jo pirmykštis
džiaugsmas. — Aš apie tai
žinau ir nieko negaliu padė-
ti? Dieve mano... Jeigu pa-
sakyčiau, šitie vis tiek man
atkeršytų... Betgi mokyto-
ją... Už ką?.."

Kasiulio akyse kaip gyvas

išskilo Norkūnas. Kiek kartų
juodu kalbėjosi — šiltai,
draugiškai. Su niekuo kitu —
nei su partorgu, nei su vyk-
domojo komiteto pirmininku,
netgi su mokytoja Pakalny-
te nedrįso Kasiulis taip atvi-
rai pasikalbėti, pasiguosti
bėdoje. Vaikus mokė... O
pabus rytą vaikai ir išgirs,
kad nebėra jų mokytojo. Tik
jis žino, žino!..

Taip paprastai aną kartą
Norkūnas paklausė: "Gal ta-
ve vėl bėda prispaudė? Šim-
tinę kokią galiu. Turėsi kada
— atiduosi..." Ir kodėl jis

Už Elektrą Tik \$2.51 i Mėnesį
(Flat rate)

Nereikia įmokėti
iš kalno

Daug šilto vandens su

Inqlis

Elektriniu vandens
šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

LE. 4-4253 — — — Toronto

Namų Savininkai

Gal Reikia Jums Pinigų

Dėl Biznio ar Asmeniškies Reikalams?

LITHUANIAN - CANADIAN MORTGAGE CO.

duos jums grynų pinigų už antrą morgičių ant jūsų
namo, nors jūs jau turite pirmą morgičių. Labai ma-
ži mokėjimai. Nereikia mokėti už sutvarkymą morgi-
čių.

Tele.: EM. 8-1242

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-6681

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms
ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: LE. 4-4175

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu-
viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines
reikmenas, matykit Bill Paulauską pas
Blustein's Furniture
531 Queen St. W. Toronto

Petro Bepirščio Bičių
Šviežias Medus
Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 6 dieną, 7.30 v. vakaro, 160 Claremont St.

Kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti, nes turime nominuoti valdybą 1957 metams.

Taipgi primenam nariams pasižiūrėti į knygutes, ar sukėtos narinės duoklės. Stenkitės mokėti laiku, kad nereiktų siuntinėti paraginimų, nes paraginimų siuntinėjimas daro bereikalingas išlaidas ir atima daug laiko sekretoriui.

Kuopos Valdyba

Rocheater, N. Y.

Pranešimas ir Pakvietimas

Lapkričio 10 dienos vakare yra ruošiamas gera vakarienė.

Pirmas Rodymas Kanadoje

"BULGANINO IR CHRUSČIOVO VIZITAS ANGLIJOJE"

Pilna istorija; spalvota Toj pačioj programoj:

"DOSNI VASARA"

Pradedant pirmadienį, lapkričio 5 LASALLE TEATRE, Dundas ir Spadina

Domės! -- Domės!

NUPIGINTA KAINA MEDZIAGOS Vyriskiems bei Moteriškiems Kosciumams

Vilnonės - Angliškos; praėjusio sezono Nuo \$3.75 iki \$5.75 jardui arba nuo \$11.50 iki \$18.50 dėl vyriško kosciumo.

Dėl siuntimo į Lietuvą, taipgi galime suteikti visa kita, kas reikalinga dėl pasiuvimo kosciumo

J. RACIO

Belsize Tailors

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

2011 Yonge St. HU. 9-9526

Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

TORONTO PAŽANGIŲ LIETUVIŲ KLUBAS
RUOŠIA PIRMA ŠI SEZONĄ

Paju Balių

Šeštadienį, Lapkričio (Nov.) 10

LIETUVIŲ SALEJ, 160 CLAREMONT ST.

Ivairūs gėrimai ir užkandžiai pasivašininimui.
Veltui kava prie pajų

Šokiams grieš orkestras

Kviečiame skaitlingai dalyvauti. Šeimas su giminėmis ar draugais prašome prisidėti prie parengimo su savo keptais pajais, pyragais ar kitokiais užkandžiais. Poros ar pavieniai atnešę pajų ar kitokių užkandžių bus įleidžiami be įžangos. Kitiems 50 centų įžanga.

Pradžia 7 val. vak.

Vakarienė. Ruošia Šusivienijimo 11-ta kuopa

Geūimino Salėje

Vakarienė prasidės 6.30.

Tai gi, esant geram orui, kas čia pavažiuoti? Prašome.

Laukiame svečių.

Rengėjai

Padėkos žodis

Šiuomi nuoširdžiai dėkoju visiems, kaip rengėjams, taip ir dalyvavusiems "Stag" partijoj, kuri buvo suruošta dėl manęs, ir už tokią vertingą dovaną.

Jūsų išreikštą draugiškumą aš atsiminsiu visuomet.

Dar kartą ačiū.

Henry Jakavičius

Bavarijos teismas oficialiai paskelbė, kad Hitlerio nėra gyvo.

Vargiai kas nors abejojo, kad jis susidegino Berlyne tačiau iki šio laiko nebuvo paskelbta oficialiai.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, išdiria akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skandėjimas. Pritalko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Windsor, Ont.

SŪNŲ -- DUKTERŲ PAŠALPINES DRAUGIOS
10 KUAPA RENGIA SMAGIUS

Šokius

Šeštadienį, Lapkričio (Nov.) 17

Bažnytinėj Salėj 1410 Drouillard Rd.

(kampas Drouillard Rd. ir Metcalfe St.)

Šokiams grieš linksma muzika ir apart to bus gausus bufetas su įvairiais gėrimais ir užkandžiais.

Salės durys atsidarys 6 v.v., šokiai prasidės 8 v.v.

Kviečiame visus Windsor - Detroito ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį parengimą kuo skaitlingiausiai, kuriame linksmai praleisime laiką ir tuo pačiu sykiu paremsime organizaciją.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Jūsų Grožis — Mūsų Reikalas!

Alvena's Pin Curl Shop

Cold Waves — Shampoo & Fingerwave
Manicure — Eye Brow Arch

Savininkė: Alvena Meldazytė

899 DUNDAS ST. WEST, TORONTO

Dėl susitarimų: EM. 8-8896

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušenienė